

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

a kiadóhivatalban átvéve:
 Égési évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Magyar kásehoz hozzá:
 Égési évre... 20 kor.
 Negyedévre... 8 "
 Vidékre postán szállítva:
 Égési évre... 24 kor.
 Negyedévre... 9 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség köziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyas utca 8. pult.

NAGYVÁRAD, április 12.

Albánia annektálása.

Szenzációs hírről kapunk értesülést *Brussából*. A hírek nagy politikai fontossága van a Balkán-politikában. Egyelőre még bővebb adatokkal nem szolgálhatunk, adjuk a hírt a maga egyszerűségében, mely így is méltó feltűnést fog keltetni.

Brussza, április 12.

Megbízható helyről értesülök, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország közt megegyezés jött létre az iránt, hogy *Ausztria-Magyarország Albániát annektálja*. Ezt a hírt megerősíti az az értesülésem, hogy e hó közepén egy külön hajó megy Albániába, melyet egy nagy magyar bank küld a gazdasági viszonyok tanulmányozására. A hajót török karagok kísérik a szultán fermánjával.

A kulisszák mögött.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, ápril 12.

Az agráriusok fenyegetése.

A Reichsrathban az ezen a héten lezajlott botrányok a kiegyezés kérdésének megoldását ismét elodázták. *Körber* osztrák miniszterelnöknek az az igyeke-

zele, hogy parlamentjét munkaképesé formálja, ismét csütörtököt mondott, mindazáltal a tárgyalások az autonom vámtarifa dolgában nem szakadtak meg. Most azonban ennél a pontnál magyar részről is merültek fel nehézségek. A szabadelvű párt agrárius tagjai ugyanis most már konkrét alakban precizizozták követeléseiket és hathatós védvámokat követelnek a magyar mezőgazdasági termékek számára. És tették ezt oly formában, hogy ha *Szél* Kálmán követeléseiket egész terjedelmükben nem venné keresztül, levonván a konzekvenciát, a szabadelvű pártból kilépnek.

Igy adta ezt elő az áramlatokat jól ismerő politikus, hozzáfűzte azonban, hogy *Szél* Kálmánnak ez egyszer is sikerülni fog elsimitani azokat az ellentéteket, a melyek pártját fölbontással fenyegetik.

A Kossuth-mauzoleum.

Sok szó esett a Kossuth-mauzoleum ügyében a pályázatok folyamán. A város közgyűlése végezetül is a csonka zsűri, illetve a tanács javaslatát fogadta el és az elsőség odaitélésével *Strobl* meg *Gerstert* bizta meg a kivitellel.

A közgyűlésen, a mikor ezt a dolgot tárgyalták nagy meglepetést keltett *Polónyi* Géának az a kijelentése, hogy azok az oszlopárkádok, a melyek *Strobl* pályamunkáján igazán imponáló benyomást keltenek, a pályaműhöz nem tartoznak, a költségvetésben nincsenek befoglalva és külön fizetendők meg.

A dolgokon azonban ez már mit sem

változtatott, a díjat és kivitelt *Strobl* meg a társa kapta meg.

Hogy pedig ebben a dologban is milyen felületességgel jártak el, kitetszik magának a mauzoleum-ügy referensének nyilatkozatából. *Barczy* István dr. tanácsnok, referens ugyanis a közgyűlés után imígyen sóhajtott fel:

— Magam is azt hittem, hogy az oszlopárkádok *Strobl* pályatervéhez tartoznak és csak most *Polónyi* beszédéből tudtam meg, hogy ha hozzácsináltatjuk a mauzoleumhoz, külön kell megfizetnünk.

Szemere kitiltása.

A bécsi zsokéklub milliós hazárdjátékáról szóló ítéletnek első hire a képviselőházba érkezett meg, éppen akkor, a mikor *Szemere* Miklós arra kérte a házat, hogy beszédét az idő előrehaladottságára figyelemmel legközelebb tarthassa meg.

A hír, hogy *Szemere* Miklóst kitiltották, nagy mozgalmat keltett. Sokan sajnálkozásukat fejezték ki *Szemerének* az eset felett, a legjózanabban azonban azok gondolkodtak, akik azt kívánták, bárha minden magyar főurat kitiltának Bécsből, hogy jövedelmüket itthon, saját hazájában költessék el.

A mostani ítélet ötletéből szóba jött egy másik, szintén óriási összegben folytatott hazárdjáték, a melynek szintén Bécs volt a színhelye és szereplői szintén magyar emberek, még pedig *Baththyány* Elemér gróf, *Almássy* Kálmán és *Botlka* Géza. Ezeknek az uraknak a bün-

A „TISZÁNTÚL” TÁRGYAJA.

Koldusok.

Hta: Deér.

Tavas volt már. Napsugárban fürdött az illatos ibolya, a fakadozó gyöngyvirág. És a napsugár nyomában mintha új élet, új vidámság kelt volna szárnyra. Mintha a lélekről is leolvadt volna valami léli közöny, fagyosság s új életkedv, új remények fakadtak volna helyébe.

Az utcza képe is ilyen tavaszias volt. Hangosan voltak a járókelők; vidám kacagás kelt szárnyra itt-ott. Mintha gondtalan lett volna az emberiség, mintha a feltámadás magasztos ünnepe csupa öröm, boldogság támadt volna az emberek szívében is...

De mégse! Egy helyre nem jutott el a napsugár. Tatán az is félt attól a nyomorúságtól, a mit ott kellett volna látnia abban a kis nyomorúságos lyukban, a melyben ketten húzták meg magukat. Otthonuk volt ez nekik.

Ketten voltak. Egy öszeroskadit, szinte két nélkül agasztján és egy alig kipattant,

felső bimbó, — az öreg koldus unokája. Olyanok voltak így együtt, mint egy korhadt vén fára felfutó vadrózsa, a mely nem tud elválni attól a düledező, veszniindult törzstől, hanem kitart vele hüen, odaadó, mintha csak utolsó óráit akarná kedvessé tenni illatával.

Igy voltak ők is, a vén, aggasztján koldus és alig hét éves kis unokája, egy szőkefürtű, kék szemű leányka.

Igy éltek együtt ebben a nyomorúságos kucskóban évek óta. Senkijük sem volt, ki törődött volna velük. Abból éltek, a mit együtt össze koldultak. Mert koldulni is együtt jártak. A kis leány vezette az öregot, ki már alig látott s alig tudta vonszolni magát. Kézen fogva egymást, úgy mentek együtt.

S ha jött valaki, a kis leányka csak kinyújtotta sovány kezecskéjét s minden szó, minden tolokodás nélkül olyan szivrehatóan tudott kérni, könyörögni azokkal a nagy, beszédes ibolyakék szemével.

Azán mentek addig, míg oda nem értek a nagy templomhoz. Ott aztán megálltak. A kis leány szépen vigyázva leültette az öregot a lépcsőre s aztán ő maga is oda kuporodott melléje. Az öreg lassan, mormolva imádkozott. A kis leány is összetett kézzel imádkozott, —

s csak akkor hagyta abba, ha valaki jött, kitől egy kis alamizsnát várhatott...

Most is utra készülnek. Délután van, olyan napsugaras, életre hívogató tavaszias délután. A kis leány odamegy az öreghez, — ki valami vaczkon pihent az egyik sarokban.

— Nagyapó, kelj föl. Mehetünk már. Tudod, hogy ma feltámadás lesz, s ilyenkor sokan járnak. Legalább majd szedünk össze egy pár garast. Lesz egy kis pénzünk az ünnepekre. Legalább szegény nagyapónak majd vehetünk jó kis must, talán egy kis bort is. Gyere nagyapó! Majd felöltöztettek.

Az öreg némán, hallgatva nézte kis unokáját. Ugy fájt neki ennek a kis ártatlan jószágának a csacsakasága. Ugy szerette volna odavonni magához s beszélni neki édes becézgetéssel szóval mindenféle gyermeknek bübajos dolgokat. Aranyhajú babákról, — cifra játékról, — szép szines ruháról. Hogy örülne neki ez a kis leány!

De hiába! Örömtelen életnek nincs ily bübajos varázsa, koldulni kell, — s abból nem jut ilyesmire.

— Jöjj már nagyapó; kelj már föl! — hangzott újra a kis leány szava.

BOROS I.

órás és ékszerész

ajánlja dús választéku raktárát a n. é. közönség szíves figyelmébe, a hol is mindennemű arany és ezüst ékszerek, különféle zseborák és a legváltozatosabb kivitelű inga-órák a legjutányosabb árak mellett szolgáltatnak ki. Ugyancsak minden e szakba vágó javítások a legolcsóbb árak ellenében eszközöltetnek. A tisztelt vevőközönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel

BOROS I. órás és ékszerész.

tesét király ő Felsege akkoron kegyelmeből elengedte.

Szemere esetével összefüggő az a nem érdektelen dolog is, hogy ő még mint magyar delegátus sem tartózkodhatik osztrák területen, mert a mi mentelmi jogunkból kifejejtették azt a rendelkezést, hogy magyar delegátus osztrák területen is mentelmi jogban részesül.

A német kirándulás elmarad.

Az „Alldeutscher Verband” nyilatkozatot küld a lapokhoz, hogy mivel az ő erdélyi kirándulásuk sovínista magyar körökben oly nagy izgalmat keltett, elhatározta az egyesület, hogy kirándulásáról lemond.

A nyilatkozat guanyosan köszönetet mond a magyaroknak, amiért megakadályozták, hogy az ő erdélyi kirándulásukban, amellyel, hogy pénzüket elköltik, meg inzultusoknak is ki legyenek teve.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, ápril 12.

Elnök: Gróf Csáky Albin.

Az ülés megnyitása után elnök bejelenti, hogy a legközelebbi ülésen megválasztandók lesznek a delegáció tagjai.

Ezután következett a napirend egyetlen tárgya:

a konverzió

törvényjavaslat tárgyalása.

Gróf Szapáry Gyula sürgősségi indítványát, hogy a főrendiház a törvényes formáktól eltekintve, még ma tárgyalja a törvényjavaslatot, a főrendek egyhangulag elfogadták.

Az általános vitához elsőnek Zichy Nándor gróf szólalt fel, kijelentve, hogy a konverzióra vonatkozólag a főrendeknek sokkal kevesebb adat áll rendelkezésére, mint a képviselőháznak. A törvényjavaslatot nem veli időszerűnek. Kifogásolja, korona-értékben és nem arany értékben kötötték meg a szerződést. Nem tartja

helyesnek azt sem, hogy a városok és községek birtokában levő kötvényeket nem vonták be a konverzió keretébe. A katolikus alapítványokat kedvezményes eljárásban kellene részesíteni. A javaslatot nem fogadja el.

Mivel szólásra más nem jelentkezett, elnök a vitát bezárta.

Lukács László pénzügyminiszter Zichy gróffal szemben azt mondja, hogy a főrendeknek jóval nagyobb anyag áll rendelkezésére, mint a képviselőháznak. A javaslat már négy év óta időszerű s a kormány csak kötelességét teljesítette, mikor a javaslatot benyújtotta. Hosszabb felvilágosítással szolgálva a javaslatot illetőleg, kéri annak elfogadását. (Helyeslés).

Zichy Nándor gróf szavai félreérthetetlen kimagyarázására kér szót.

Elnök tekintettel arra, hogy a vitát már bezárta, a szót nem adja meg.

Zichy gróf: Ez furcsa. A miniszter is beszélt!

Elnök: A vita bezárása után csak az előadónak, miniszternek és a határozati javaslat beterjesztőjének van joga szólásra.

Zichy gróf tudomá ul veszi azt.

Ezután a konverzió részletes tárgyalása következett. A konverziót Zichy Nándor gróf felszólalása után részleteiben is elfogadták, mire az ülés jegyzőkönyvét felolvasták és hitelesítették.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 12.

Gróf Apponyi Albert elnök megnyitja az ülést.

Az ülés megnyitása és a bejelentések megtétele után a napirend előtt Lengyel Zoltán a Kossuth-szobor ügyében a miniszterelnökhöz intézett interpellációjára sürgeti a választ.

Apponyi elnök kijelenti, hogy a házszabályok értelmében figyelmeztetni fogja a miniszterelnököt a válasz mielőbbi megadására. Ezután a kultusz tárcza következett.

Szemere az ifjúságról.

Szemere Miklós: (Halljuk! Halljuk!) A fiatalság irányításáról szól. A mai ifjúságnak a hazafiság csak az ajkán van, de nem a bensőben.

Mit vihetnek a közéletbe az ilyen önmagokkal meghasonlott fiatal emberek? Mindent, csak idealizmust nem. A budapesti egyetem a szellemi proletárok veszedelmes melegágya. (Ugy van! Ugy van!) Ez sajnos, de tény. Azok helyett a proletárok helyett melegegetett polgárookra nagyobb szüksége van az államnak. A nevelésre nagyobb súlyt kell helyezni. A tanításban kell pótolnunk azt, amit megvon tőlünk a természet. Neveljük a fiatal ságot a legelőnyösebb helyen. Már pedig a főváros nem alkalmas arra. Ha a legszigoribb, legerőszakosabb szerzeteseket a kapuczinusokat fényes bálterembe, búvá-bájos gyűlések közé vezetnénk, azokban is megmozdulna a vér, hát hogyné mozdulna meg a fiatal ságban.

Az egészséges vidékre kell őket irányítani, hol nincsenek anyai veszélynek, csábítások kitéve. Legyen az felett a kárpátok a ján, vagy bent a Balaton partján, csak ki, ki, el innen ebből a forró légkörből. Nem bántja a felekezeti dolgoknak, de azt nem hallgathatja el, hogy a klérus áldozatkészége, illetőleg igen lassan mozdul. Már pedig egyetlen szükség semmire nincs jobban, mint a harmadik egyetemre. Ha volt pénzünk újabb hidat építeni, milliókat ölni az új parlament palatájába, annak arany meszelésére, százféle cuf-rasságra, akkor legyen pénzünk arra is, hogy beleépítsünk valamit a nemzet testébe is, melyből ezerannyi hasznunk lesz. (Ugy van! Ugy van!) Utál az angol nemzetre, mily óriási hirodalma van e földtekén. Miért? mert edzett testileg és szellemileg. Nálunk is két természeti ösztönt kell beleontani a nemzetbe, munkaszeregetet és sportot. Ha e kettő meg van, nem félti a magyar társadalmat. Ügyelni kell különösen arra, hogy a fiatal ság a tanulással egyformán szórakozzon. Ne féljenek a tanárok a vidéktől, hogy talán messze volnának a fővárostól, hiszen manapság villamos automobil, gyorsvonat néhány perc alatt felrepíti őket az ország szívébe s szabadjegy is van elég.

Rakovszky: Különösen az ujságíróknak!

Szemere: Szavait a kormány figyelmébe ajánlva a költségvetést elfogadja. (Hosszas éljenzés, tetszés és taps jobbról.)

Stadler érsek ügye.

Rátkay László: Szóvá teszi a szerajevói érseknek ismeretes groteszk nyilatkozatát, melyben a magyar nemzetet ez a magyar gyűlölködő érsek megsértette. Függetlenségi párt nevében követeli, hogy a miniszter vegyen elégtételt, ne hátráljon meg gyáván. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

A magyar közoktatásnak két alapvető tör-

Az öreg megmozdult. És amint felakart kelni, érezte, mint fogja el egész valóját valami nagy, halálos fáradtság. De nem akarta mutatni. Nem akarta, hogy az a kis leány lássa az ő nagy tehetetlenségét, végső erőfeszítését.

Nagy nehezen fölkel. A kis leány meg ráadott egy ütött-kopott, toldott-foldott gunyát — fejére vette kalapját, kezébe adta nagy botját s aztán magára is terítve egy színehagyott, szakadozó kendőt, kezén fogta az öreget s aztán megindultak a feltámadásra — koldulni.

Lassan mentek. — lassabban mint más-kor. Feltűnt ez a kis leányoknak s aggódó szeretettel nézte az öreget. És mikor látta, hogy mily nehezen vonszolja magát az aggastyán; mikor látta, mint tör elő kebléből minden lépésnél valami hörgésszerű sóhaj s mint önti el arczát sűrű cseppekben a verejték, — ijedten, gyöngéd, reszkető hangon szól az öreghez.

— Edes nagyapó, te beteg vagy? Tán jobb lett volna otthon maradnod. Magam is eljöhöttem volna: tudok én már koldulni egyedül is . . .

Kicsurrant a könnye az öregnek erre a szóra. Ugy fájt neki hallani ettől a kis csöpp jószágától azt a szót: tudok már koldulni.

A kis leány észrevette azt az aláhulló könnyecseppet.

— Nagyapó, edes nagyapó te sírsz? Szólj, mi bajod? Mid fáj?

Nehéz, fájdalmas sóhaj szakadt föl az öreg

melléből. Aztán halk, alig hallható hangon kezdett beszélni.

— Nem fáj semmi edes kis bogaram. Csak a szívem, az, az fáj, ha terád gondolok. Mi lesz belőled, te edes, ártatlan kis jószágom: ha én elpusztulok; Pedig elpusztulok; érzem, hogy nem sok időm van már hátra.

— Ne beszélj így nagyapó. Fáj az nekem nagyon. Nem fogsz te itt hagyni engem. Aztán meg ne aggódjál te én miattam. Ha már nem leszel is te mellettem, azért te ne félj. Akkor elmegyek s keresni fogom az én anyámat, kiről te már oly sokat meséltél, hogy mily szépséges, gyönyörűséges asszony. És én meg fogom találni, s tudom, hogy ha én kérni fogom szép, csengő szóval, majd fog engem szeretni s akkor majd ketten fogunk imádkozni te érted. Csak ne busulj nagyapó, — ne sírj, — én nem hagyok el s a jó Isten meg engem nem hagy el.

Az öreg csak nézte, hallgatta a kis leány okos szavát. És mikor hallotta, hogy az anyjáról kezd beszélni, akkor mormogott valamit. Csak egy-egy szót lehetett érteni belőle.

— Az . . . az . . . szép volt, nagyon is szép. Ez a nagy szépsége lett az átka, veszedelme. Ez vitte a bünbe, ez szakította el tőlem is, meg ettől a kis bünben fogamzott ártatlan gyermekétől. Koldus botra hagyott itt . . . az az a rossz asszony . . .

A kis leány nem értette az öreg szavait. Nem is kérdezte. Sokan jöttek-mentek s ideje volt már kenyér után nézni.

Hullott a krajezár az öreg kalapjába. A kis lány tenyerébe. Mindenki szívesen adta, hisz oly szépen tudott kérni a kis koldusleány . . .

Igy értek oda a nagy templomhoz. Itt volt a pihenőjük. Az öreg szinte úgy roskadt oda a lépcsőre s reszkető kézzel törölte te le verejtékes arczát. A kis leány meg beczézető gyöngédséggel igazította meg helyét. Elvette botját, levette kalapját s úgy vigyázott, hogy csak jó helye legyen az öregnek. Mikor aztán az öreget elhelyezte, akkor ő is oda kuporodott melléje. Összetette kezét s imádkozott . . .

— Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma . . .

És hullott az aprópénz, aig tudta kőszönni . . .

— Boldog mosolylyal szól a nagyapjához. — Nagyapó, lesz pénzünk; ne busulj, majd kapsz jó húst, bort is. Majd akkor újra jobban lesz. Ne busulj nagyapó! . . .

Az öreg bólintott; — szólni akart, de nem volt ereje. Ujra érezte azt a nagy, halálos fáradtságot, a mi elfogta egész valóját s úgy megremegettette a szívét. A halál félelme lehetett ez . . .

A kis leány meg tágrányított szemekkel bámulta a templomba özőlő fényes ruhájú népséget.

Aztán egy időre megszünt a tolongás. Bent a templomban megszólalt az orgona s a magasztos egyházi ének:

vénye van, az 1848-iki és az 1868. Az első egy rendi gyűlés alkotta meg bár, de az úgy van megalkotva, hogy alapja megrendíthetetlen mindaddig, míg az önértékes magyar kezében van. Most azonban a kormányon nem olyanok ülnek, kiknek szívükben bátorság, ajkukon igazság, ma a magyar kormány valóságos belső titkos tanácsa. (Ugy van! Ugy van!) Úgyelnünk kell tehát, hogy miképpen adjuk át ennek a kormánynak a tanügyi vezetést. 1868-iki törvény egy feje, mely alá a magyar nemzet önértéke van eltemetve. Azokban a kérvényekben, melylyel az 1848. XX. t. cz. végrehajtását kérik, nem felekezeti számítás van, de igazi hazafias meggyőződés. Hosszasan ösmerteti a felekezetek álláspontját a törvényekkel szemben. A népoktatásról s ölvá helyteleníti a miniszternek ama eljárását, hogy a tanfelügyelői állásokat nem hogy növelné, de évről-évre lefokozza az erre előirányzott költségeket. Pedig az ellenőrzés fokozása nagyra annak, hogy a kormányt ennek veszélyére mindig figyelmeztették — hovatovább folyton szaporodnak és azokban mindenestre nem hazafiságra tanítanak. (Ugy van! Ugy van!) Hiszen hány iskolában nem tanulnak még ma sem magyarok. (Mozgás a szélsőbalon). A magyar kormány egészen másképp fogta fel az ő szándékukat az 1848. XX. t. cz. végrehajtására vonatkozó javaslatukat illetőleg. Eppen ezért a miniszter tegnapi választát nem fogadhatja el érdemlegesen.

A költségvetést nem fogadja el. (Eljenzés a szélsőbalon).

Wlassics a Stadler-ügyről.

Wlassics miniszter: A szerajevói érsekre nézve kijelenti, hogy nem az ő hatásköre alá tartozik, hanem a boszniai kormányzó alá. Ha abban a groteszk-nyilatkozatban benne foglaltnak azok a vérgis sértő dolgok, akkor mulasztást követne el a kormány, ha az illetékes hatóságokat erre nem figyelmeztetné. Sőt kijelenti, hogy a *miniszterelnök már is megtette a szükséges lépéseket* az iránt, hogy informáltassék, igazak-e a lapok hírei s ha igazak lesznek, akkor *elégletelt* vesz magának, úgy mint a hogy elégletelt kapott, megtorolta 1900-ban ugyancsak a szerajevói érsek sértő tősziját. (Általános helyeslés).

Révai Mór: Szerinte a kormánynak az egyes szakoktatásokra több súlyt kell helyezni. A közoktatásügyi kormány politikája szerinte az volt eddig, hogy a tudományos pályák felé vigye az ifjúságot. Pedig ipari és kereskedelmi az országban csak szakképzett ifjúsággal lehet megteremteni.

— Feltámadt Krisztus e napon! . . . És újra megindult az emberáradat a templomból. Fényes ruhájú papok jöttek elül, középen hozva az Öltáriszentséget, a feltámadt Megváltót.

A kis koldus leány milyen leborulva imádkozott . . . Nem nézett se jobbra, se balra. Ártatlan szivecskét elfogta valami magasztos áhitat s oly jól esett neki imádni. Azt, kinek jóságáról annyi szepet hallott nagyapójától . . . Nem is vette észre, hogy az öreg koldus ott mellette milyen változáson ment át. Reszketett, arcát halálos sápadtság öntötte el s révedező, megtört szemeiben valami tulvilági fény ragyogott föl . . .

Egyszerre aztán mintha egy pillanatra, újra fölcillant volna a szeme. Egy szépséges cifra ráhaju asszony ment el mellettük a sokaságban. Az öreg mereven bámult, rá, — valami mormogott is, amint fel akart hirtelen felni. De visszaesett, csak kezét tudta kinyújtani arra, a merre az a cifra asszony elhaladt.

Marjay beszéde.

Marjay Péter: A kultura kérdésénél minden oldalról jövő szót meg kell hallgatni, nem szabad bele vegyíteni semmiféle felekezeti idegességet, érzékenységet, mert ezen a téren mindannyiunknak egygyé kell forrni s csak azt tartani szem előtt, hogy magyarok vagyunk. (Helyeslés).

Rakovszky: Ez már beszéd.

Marjay: A bibliából idézve azt mondja, hogy a Krisztus korbácsát kellene venni s kiütni a templomból az ereineket. Mert a mai kor gyermekeinek legnagyobb része az. Biciklire, automobillra ül, dőzsöl, mulat, de kihagyja számításából az istenfélést. (Zajos helyeslés a néppárton.) A mai korban az ipar és technika nagyon halad, de ugyanolyan mértékben halad az erkölcstelenség is. Csak nézzünk szét egy kissé, minden oldalról erkölcsi zülléssel találkozhatunk. Ennek pedig utját kell átlanunk, de addig míg nem késő. (Ugy van! Ugy van!) At kell változtatnunk az erkölcsöket s megszilárdítani a valláserkölcöket. (Eljenzés a néppárton.) Ahol nincs vallás, ott nincs emberszeretet sem. A technikai vívmányok felemelik az embert, büszkévé teszik előre haladásának érzetében, de holdoggá soha. Az igazi boldogság csak a valláson alapulhat, e tekintve attól, hogy kereszt, vagy buzogány, avagy csillag ragyog a torony tetején. (Tetszés és taps a néppárton és szélsőbalon). Helyesli, hogy a vasárnapi munkaszünetet a kereseti ágak szerint állapították meg, csak hogy ha közelebről nézzük a dolgokat, azt látjuk, hogy az állam a maga c. éljaira használja ezt a törvényt, mert a kocsmákra, trafikokra nem terjesztette ki a munkaszünetet. (Tetszés a szélsőbalon és a néppárton.) Szól ezután az iskolákról.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon).

Ut percz szünet.

Szünet után

Ragályi Béla beszélt. A protestáns egyházak helyzetének ismertetése után azok állami segélyezését kéri.

Molnár János hosszasan foglalkozott a felekezetenkülsőség veszedelméről, a mely nemcsak a bevett vallások és felekezeteket sérti, hanem megtámadja az államot. A felekezetenkülsői törvény eltörlését sürgeti.

Zichy Jenő gróf az országos műemlékbi-zottságot vette védelmébe.

Bedőházy János a nemzeti szempontok tekintetbe vételét sürgeti a nevelési rendszerben.

— . . . Ez az, . . . az anyád . . . a leányom . . .

Aztán elhallgatott. Szemei lecsukódtak, feje alá hanyatlott s egy hosszú, mély sóhaj szállt el ajkáról . . . Halva volt . . .

— A nép ajkáról meg újra felhangzott az ének:

— Feltámadt Krisztus e napon! Alleluja! . . . A kis leány meg még mindig összetett kézzel imádkozott s aztán kedves, áhitatos hangon mondta utána:

— Hála legyen az Istennek! . . . Arra gondolt tán, hogy milyen jó is az Isten, ki nekik ma annyi pénzt adott, hogy ő nagyapónak húst is vehet, meg bort is, a mitől az ő édes jó nagyapója új életre kap, újra erős lesz . . .

— És hosszan, szeretettel nézte nagyapóját s úgy vigyázott, hogy valahogy föl ne ébresztesse — álmából . . .

Dr. Vázsonyi Vilmos Nagyváradon.

A Terézváros demokrata képviselője Nagyváradra érkezett.

Hire, neve nagy. De azért hányan cserél-nének az ő hírnevével?

Eljenzik sokan. De azért hányan irigylik ez éljenek nagy részét azok után, amiket Vázsonyi Budapesten és Debreczenben mondott?

Bizony ezek után a beszédek után nem csoda, ha tegnap a közönség egy része Vázsonyi érkezésekor — füttyölt.

A képviselő nagyváradai tartózkodásáról tudósítónk a következőkben számol be:

A vasutnál.

Tegnap este a gyorsvonattal érkezett meg dr. Vázsonyi Vilmos, Budapest Terézváros képviselője, hogy a kereskedő ifjak körének felkérésére felolvasást tartson.

A vasuti állomáson a kör részéről dr. Kováts S. János elnök, továbbá Vermes Kornél titkár, Kiss Károly, Blum Dezső és Löwenstein Zsigmond fogadták.

Már a vonat érkezése előtt megtelt az indóház közönséggel, akiknek nagy része nem lelkesedésből, hanem kíváncsiságból sereglett össze. Mikor a vonat megérkezett és dr. Vázsonyi Vilmos alakja láthatóvá lett, éljenzés hanezott fel, melyre azonban egyszerre óriási abczugolás zúdult fel.

— *Le vele! Abczug!* zúgták mindenfelől. Aztán megszólalt egy füttyölő, utána előkerült még egy egész csomó füttyölő s a képviselő füttyölők közt szállott le a vonatról.

Dr. Kováts S. János beszéddel akarta a képviselőt üdvözölni, de az abczugolás és a fütty befagyasztotta a beszédet. A tüntetőkhöz odament Várady állomásfőnök és kapacitálni akarta őket:

— Kérem, gondolják meg, hogy ezzel a vonattal jön Ludvigh elnökgazgató is.

— Helyes, volt a felelet. Biztosítjuk főnök urat, hogy ha Ludvigh kiszáll, őt lelkesen megéljenezzük.

Aztán újból zúgott a tömeg:

— *Abczug! Kulturbestia! Le vele!*

Dr. Vázsonyit erre kísérői hamarosan egy bérkocsiba vitték. Az abczugolás tartott az egész bevonulás alatt, daczára annak, hogy a tüntetők barátságos figyelmeztetést kaptak:

— Vigyázzanak, kint várja önöket az ács- és kőművesegédek harmincz tagu bizottsága.

A bizottság azonban nem mutatkozott. A tüntetők folytonos abczugolás közben vonultak be a Fekete Sasig s ott még egy búcsu-abczugolást rendeztek Vázsonyinak.

A képviselő persze a kocsin hamarabb bevonult. Balján ült dr. Kováts S. János, szembe vele Fehér Dezső, a bakon Halász Lajos, a ki az egész uton lelkesen éltette a képviselőt.

A sétatfelolvasás.

8 órára körülbelül jó »félház« volt a Sasban és Vázsonyi Vilmos hatalmas éljenzés között fellépett az emelvényre.

Ezután gyűlt mindjobban a hallgatóság s egy óra múlva megtelt a terem. Valóságos sétatfelolvasás volt Vázsonyi előadása.

A pódium szörnyen demokratikus alkotmány volt, mert egy szőnyeg sem jutott rá s csak félvilágítást adtak a teremnek. A küljelek tehát elég demokraták voltak.

A beszéd lassan indult. Vázsonyi köpezős, alacsony ember. Nem igen tud gyujtani, agitatornak nem való, inkább ügyes akadémikus. Beszédének csakis vége keltett némi lelkesedést.

Könnyű végét fogta a dolognak. Hajnóczy munkája nyomán beszélt a szekularizációról,

Szabó István

fűszer, bor, csemege és vadkereskedése

Fő-utca (Dr. Grósz-ház.)

Mindennemű ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki víz főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyék részére.

Ájánlja kittingő saját termésű körösvölgyi asztali borait bárhová a városban házhoz szállítva literes üvegekben fehér asztali ó vagy új bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér, akik azonban a városi fogyasztási hivatallal az adóra kiegyeztek, literenként 20 fillérel olcsóbban kapják.

Sima és gyökeres Riparia, valamint kész ojtásra előjegyzést elfogad a fenti cég mező-telegráf szállótelepéről szállítva.

a nemesség ellen, a népjogokról, szóval az egész demokrata étlapról. Kijelentette, hogy mindezt Hajnóczy mondja, nem ő s ezt szükségessé nyilvánította, mert itt az előadások nem igen szabadok, de a rágalom igen.

Hajnóczy szerint tehát szekularizálni kell. Es ez a felfogás egy luteránus pap fiától érhető. Mit tud az a kath. egyház dolgaihoz. A nemességet feltétlenül elítéli — ez Vázsonyitól érhető. Sem nem ismeri, sem nem ismerheti őket. A nemesség története a magyarság története, kik alig 200,000-en jöttek az országba és itt százazreket legyőzve hont alapítottak. Ezeknek a legyőzetteknek meghagyták nemzeti nyelvét, viseletét, de magukkal egyenlő jogokat természetesen nem adtak. Persze a jobbság milliónyi, a nemes kevés volt. De csak a kevés — magyar, a milliók összesöpört nemzetségek. Ezeknek érn kellett a jogokhoz. Tesék szét nézni ma is a nagy felvilágosodás mellett a nemzetiségi vidéken. Nincs már ott se nemes, se magyar.

Mindezt úgy adja elő, mint nem a saját, hanem a Hajnóczy eszméit. Hm!

Vajjon mit szólna hozzá Vázsonyi, ha valaki 2 óráig, mint ő egy kemény antiszemita író méltatva, nem a maga, de annak eszméit adná elő?

Hagyjuk hát ezt. Csak nyílt kártyát? Vázsonyi keresse a népet és kegyeit a maga nézete szerint, ehhez, mint képviselőnek joga — és módja van, de — hagyjon békét a magyar tradíciók és nemességeknek.

Ehhez nem elég az olvasottság, ahhoz külön családi tradíció is kell, hogy megértsük s át érezzük.

A bankett.

A felolvasást bankett követte, mely a Sas éttermében volt s mintegy százan vettek részt benne. A szóanokok között első volt dr. Kováts S. János, a ki Vázsonyit üdvözölte.

Ezután dr. Fodor Gyula emelkedett szólásra s beszédében a liberális elveit fejtegette.

Vázsonyi válaszólag a demokráciáról szólott, melyet a hazafiassággal azonosított. Majd Fodor beszédére térve át, a mai szabadság hibáiról szólott, mely a polgári közeposztályt teszi tönkre.

Dr. Várady Zsigmond pedig a *szabadgondolkodók* (?) nevében üdvözölte Vázsonyit.

Ne mindig tiszteld atyádat és anyádat . . .

Ily című cikkünkre ma dr. Berkovits Ferencz úrtól a következő sorokat kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A nagyváradi jogászegylet vitaestélyén a gyermekek helyzetének kérdésében, az előadó javaslata mellett én is felszóltam és azt állítottam, hogy a biblia negyedik parancsa a tisztább és gyakorlati erkölcsöket követelő felfogás előtt meg nem állhat.

Amint b. lapjából látom, e kijelentésemet olyként mondták el t. szerkesztő urnak, hogy szerintem a biblia parancsa oda volna változtatandó, hogy a gyermek ne mindig tisztelje anyját és apját, hanem csak akkor, ha ezek kötelességeiket teljesítik. »Szóval ez olyan merkantílista tisztelet volna. Adszí nesze«, — méltóztatott erre megjegyezni.

Hát nem egészen így beszéltem. Részben többet, részben mást mondtam. Az igaz, hogy semmi újat, mert annak aki az erkölcs kérdéseiről gondolkodik, vagy legalább irodalmát forgatja, kijelentéseim semmi meglepőt nem tartalmaztak.

Körülből úgy fejezem ki magam, hogy az erkölcs terén a kategorikus imperatívusoknak nem vagyok tulságos nagy barátja, de ha követendő zsinórmérték kedvéért mégis ilyeneknek felállítását tartjuk szükségesnek, a biblia negyedik parancsát oda változtassuk, hogy: »*Teljesítsd gyermekeid iránti kötelességeidet, hogy szereteleked és polgártársaid tiszteletének részese légy.*«

És ezt a kijelentésemet fenn is tartom és azt állítom, hogy nincs jogosultsága annak a gyermekhez intézett parancsnak: Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű légy e földön.

Ha azzal tisztában vagyunk, hogy a hosszú élet és a szülők tisztelete közt nincs összefüggés, akkor kétségtelen, hogy a biblia parancsának nincs más megokolása, mint hogy a gyermek azért tisztelje szüleit, mert ezek létet adtak neki.

Nem vitatkozom arról, hogy a lét önmagában véve boldogság, szerencse-e vagy sem, de az kétségtelen, hogy a gyermek születésének oka a szülőknek tőle független ösztönében rejlik és hogy így a gyermek: megkérdése, akarata és beleegyezése nélkül nyer életet. Miért tisztelje tehát ezért a gyermek szülőjét? Nem több értelme van-e annak, ha a gyermekhez intézett és meg nem okolt tisztelet parancsolata helyett, a szülőket ilyként aposztrofáljuk: Létet adtatok olyasvalakinek, ki azt tőletek nem kérte és pedig oly létet, mely nagyon sok ideig a tehetetlenséggel azonos. Erkölcsei kötelességeitek tehát erőtköz és tehetőségtek mérten mindent elkövetni, hogy akarata nélkül született gyermekeitek a lehető legjobb gondozásokban részesüljön és így őt mindaddig neveljétek, míg maga lesz képes önmagáról gondoskodni. Ha a kötelességeitek megfeleltek, akkor több mint valószínű, hogy a gyermek szeretetének részesei lesztek és kétségtelen, hogy ma a polgártársak is tisztelnék titeket, amint minden polgártársunkat tiszteljük, ki erkölcsi kötelességeit teljesíti.

Ha tehát a szülő és gyermek közti viszony tekintetében minden áron kategorikus imperatívust kell felállítanunk, akkor ne a parancs teljesítéséből folyó következményt, hanem az ezt szülő okot állítsuk parancsnak. Ne a gyermeknek parancsoljuk: Tiszteld szüleidet! hanem a szülőket hívjuk fel: Teljesítsétek gyermekeitek iránti kötelességeiteket!

Vajjon lerontjuk-e ezzel a tekintélyt, melyre szemben a gyermekkel a szülőnek szüksége van? Távolról sem. Sőt ellenkezően, annak a tekintély követelésüknek nincs megokolása, mely egyedül azon alapul, hogy valaki parancsnál fogva köteles minket tisztelni. Ha ellenben a gyermekkel szemben azért követelünk tekintélyt, hogy irányában fennálló kötelességeinket teljesíthessük, akkor a tekintély követelése helyes és észszerű.

Az élet éles megfigyelése adta Juvenális szájába a szavakat: Maxima debitor puero reverentia. Oly okos emberről mint Juvenálisról feltételezni sem lehet, hogy be ne látta volna, hogy tekintély nélkül a szülő nem nevelheti gyermekét. Kétségtelen tehát, hogy a költő kijelentésével csak azt akarta mondani, hogy a szülők és gyermekek közti viszonyban a szülőnek csak a kötelesség az osztályrésze és így idézett szavainak teljes az értelme, mert akivel szemben csak kötelességünk van, az iránt reverenciával kell viselkednünk.

Soha se félünk attól, hogy a tőlünk felállított kategorikus imperatívus a szülők és gyermekek közti ideális viszonyt leronthatja. Az a gyermek, ki szülei részéről tapasztalja, hogy vele szemben sohasem cselekedtek szélsőből vagy zsarnokságból; hogy mindig csak érdekében fáradoztak; hogy a lehető jobban részesítették és ha még meg is fenytették, ezt csak az ő jóvoltáért tették: szüleit szeretni és tisztelni fogja. A kivételek csak azt bizonyítják, hogy nem csak szem, de szívvilág hiányában is születnek gyermekek.

Méltóztatik tehát látni, hogy a szülő és gyermekek közti viszonyra nem az *Adszí, nesze* elvet akarom alkalmazni, hanem feltétlenül parancsolom a szülőnek: Adj gyermekeidnek, vagy helyesebben: Teljesítsd gyermekeid iránti kötelességeidet.

Hogy a biblia parancsának ily megváltoztatása mily összefüggésben áll a törvénytelen gyermekek helyzete megjavításának kérdésével, azt ha a t. szerkesztő ur megengedi, becses lapjában szívesen ki fogom fejteni. Előre is tudom, hogy nem vagyunk és nem leszünk egy véleményen, de hát utóvégre a vélemény

külömbősége nem baj. A baj csak az, ha az emberek meg nem értik egymást.

Nagyvárad, 1902. ápr. 12.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Berkovits Ferencz.

A komoly szót mindig szívesen vesszük s Berkovits dr. ur komoly válaszában is készségesen adtuk helyet. Az igazság érdekében azonban tartozunk a következő megjegyzésekkel:

Tévedés az az állítás, hogy a gyermek csak létét köszönhetné szüleinek. Nem: köszönheti egész neveltetését, testi és lelki képzettségének alapját, mindent, a mi emberré teszi. S ha kivételeket említünk, akkor nem a gyermeki hálában kell azt keresnünk, hanem a szülők gondosságában. A ki ismeri az életet, jól tudja, hogy sokkal több a hálátlan gyermek, mint a gondatlan szülő.

Már ebből is kiténik, hogy inkább a gyermekekre kell ráparancsolni: »*tiszteld atyádat és anyádat,*« mint a szülőre: »*teljesítsd kötelességeidet gyermekeid iránt.*«

Különbösen is ez a kettő logikai összefüggésben áll egymással; szabály szerint gyermeki tisztelet és szülői gondozás egyesülnek a családi szeretetben és el nem választhatók, csak akkor, ha valaki képtelen elfogultsággal magát a családi szentélyt támadja meg, mint azt tette *Kepes Miklós* ur a dr. Berkovits ur által köpenyegé alá fogott értékezésében.

Es ha a gyermek nem is köszönne mást szülőjének, mint a puszta életet, akkor is *tisztelni és szeretni tartozik* őt. Ez ugyan magasabb erkölcsi álláspont, a melyre sokan nem tudnak felemelkedni; de dr. Berkovits urral bizonynyal találkozni fogunk itt is, ha meggondolja a következőket:

Az életre önmagában véve soha sem szabad kimondani azt, hogy rossz. Sőt még csak kételkedni sem szabad az élet jóságában, mint azt dr. Berkovits ur megkockáztatja. Nem pedig azért, mert az élet bevégyződése előtt nem lehet róla végleges kritikát mondani és mert a halállal nincs vége a létnek. A halálon innen tényleg sok ember jut nyomorba; de oka ennek a szülő? Az ok mindig az egyén és a társadalom. Legyen kevesebb a henyé, kártyás préda ember és legyenek többben azok, a kik kenyerüket megfizetik a szegényekkel és ezzel a kérdést legnagyobb részében megoldtuk. De miért mentsük fel a gyermeket a köteles tisztelet alól? minő összefüggésben van ez az egyén boldogságával? Ezt nem magyarázza meg dr. Berkovits ur. A mi pedig a halálon túli létet illeti, az tisztán az egyentől függ, minő lesz. Mit panaszkodják hát akkor szülőjére.

Ha egyáltalán elfogadnók azt, hogy az élet jóságában szabad kételkedni, akkor ezzel egy füst alatt igen bölcs dolognak fogjuk elismerni az öngyilkosságot; ha pedig azt is elfogadjuk, hogy az élet rossz, akkor igen nemes és humánus cselekedet a gyilkosság s az akasztófavirágok az emberiség legjobb jótéveői, a btk. legsúlyosabb tettelei pedig az emberi elme legsajnálatosabb szegyenparagrafusai.

Ime, ide jutottunk, ha következetesen maradunk ahhoz az elvhez, hogy a gyermek nem tartozik hálával az életért, mert az élet nem feltétlenül jó. Ide kívánt jutni dr. Berkovits ur is? Ez az ő »*tisztultabb és gyakorlati erkölcsöket* (1) követő felfogása?« Hiszen az ilyen gyakorlati erkölcs még az annyiszor fájdalmasan emlegetett adszi-nesze-erkölcsnél is rosszabb!

Az sem áll, hogy a gyermeki tisztelet és a hosszú élet közt nincs összefüggés, a mit

Berkovits ur oly szuverén biztonsággal vél konstatálhatni. Eltekintve a negyedik parancs vallásos jellegétől, pusztán biológiai alapon a statisztika segítségével bebizonyítható, hogy a szüleit tisztelő, becsületes életet élő ember tovább él a kicsapongónál. Ez olyan szimplex igazság, hogy Mózes idejében, 4000 évvel ezelőtt már belátták. Nem nagy haladás, ha ma már a 4000 év előtti álláspontira sem tudnak egyesek felemelkedni.

Egyáltalán az egész támadásnak megadta a jellegét *Kepes* Miklós bíró a maga értekezésében, mikor folyton »a rideg dogmák« és »a család önző érdekei« ellen hadonáz. Alkalom adtán erre is megteszszük megjegyzéseinket. Egyelőre csak sajnáljuk, hogy dr. *Berkovits* ur az ő nagy tudásával ilyen nagyon is felismerhető tendenciájú kirucczanást méltatott védelmére. A tízparancsnak azonban sem ő, sem más nem fog ártani; mert mikor Mózes a két kőtáblát haragjában összetörte, a ráirt parancsok épp oly kitörhetlenül belevésődtek az emberek lelkébe, mert hisz az a természet szava. Látott már a tízparancs is, a család is, az egyház is, a dogma is nagyobb támadásokat s mindből győzelmesen emelkedett ki. Jam vidimus alios ventos!

Ezek után valóban őszinte érdeklődéssel várjuk, miként mutathat ki dr. *Berkovits* Ferencz ur összefüggést a 4. parancs megváltoztatása és a törvénytelen gyermekek sorsának javítása közt?

A »Vesztaszüzek« Nagyváradon.

— A színügyi bizottság ülése. —

Aradon óriási heccec keletkezett a színügyi bizottságban a »Vesztaszüzek« trágár fér-czelmény előadása miatt s néhány előadás után be is tiltották ezt az ocsmányságot.

Nagyváradon *Somogyi* Károly színigazgató eddig megkímélte a város közönségét az ilyen szeméttől s annál inkább csodálkoznak, hogy éppen ezzel a piszokművel fertőzteti meg a mi fehér színházunkat.

Teljes elismeréssel adózunk azoknak, akik ez irányzat ellen küzdenek. Nagyvárad művelt izlésű közönségétől elvárjuk, hogy nem fog kapni a trágárság után s magatartásával vetőt mond a »Vesztaszüzeknek.«

A színügyi bizottság tegnapi ülésének lefolyása a következő volt:

Jelen voltak: Dr. *Hoványi* Géza elnökölt, *Stark* Gyula, *Farkas* Izidor, dr. *Mihelyi* Lajos, dr. *Döry* Ferencz, *Halász* Lajos, dr. *Kornstein* Lajos, *Rimler* Károly, dr. *Gyémánt* Jenő, *Gerő* Armin, *Miskolczy* Barna és *Somogyi* Károly színigazgató.

Az áprilisi műsor.

Dr. *Hoványi* Géza elnök előterjeszti az április hónapra kitűzött darabok műsorát, a mely a már lejátszottakon kívül a következők:

Arendás zsidó,
Nagy apó,
Igmándi kispap,
Pry Pal,
Rosenkranz és Gildensteru,
Kurucz Feja Dávid (uj),
Ember tragédiája,
San-toy,
Hoffmann meséi.
Denevérek,
New-York szépe,
Remete csegetttyűje,
Vesztaszüzek (uj).

A „Vesztaszüzek“.

Elnök konstatálta, hogy a márciusi műsor be lett tartva, csupán a *Menyem*, Az em-

ber tragédiája és a *Gerolsteini* nagyhercegnő kivételével, amelyek ismert okból maradtak el. — Felemlíti kapcsolatosan az elnök, hogy a színigazgató szivességet tett volna, ha Nagyváradon a *Vesztaszüzeket* nem hozza előadásra. Nem vesztett volna vele semmit. Ez az ő véleménye. De ha már előadja is a darabot, legalább egy kuplét törüljön belőle, amely vas-tag durvaság. Rosszalja, hogy a darabot az igazgató megszerezte.

Halász Lajos különösképpen találja az elnök véleményét. Nem látta a darabot, de az nem lehet trágár. Cenzurát ne gyakoroljon a bizottság. Lilinél bizonyára nem frivolabb a *Vesztaszüzek*. Indítványozza, hogy az elnök véleménye felett térjenek napirendre.

Dr. *Gyémánt* Jenő csatlakozik *Halász*hoz. Látta a darabot, a melyet egész bátran előadhatnak. Nem frivolabb, mint a *Zsába* stb. Az más, hogy egy kuplé kihagyassék; ez nem tartozik a bizottsághoz, hanem az igazgató dolga.

Dr. *Hoványi* Géza nem helyesli a frivol irányt, amely most tért hódít. A bizottság határozzon. Sajnálja, hogy az igazgató nem tartotta érdemesnek, hogy megkérdezze a *Vesztaszüzek* megvételét. E helyett jobb magyar darabot szerezhetett volna meg.

Dr. *Kornstein* Lajos a frivol irányt nem szereti, de a frivol operett jobb, mint a frivol bohózat.

Somogyi Károly nem kérdezte meg az elnököt, mert a lapok dicsérték a zenéjét.

Dr. *Hoványi* Géza sajnálja, hogy kétségbevonják a bizottság kritizáló jogát. Ő irányt akart adni, hogy ezen uton ne haladjon a színigazgató. Ellenkezésre talált, ebből levonja a konzekvenciát.

Dr. *Döry* Ferencz teljesen helyesli az elnök álláspontját, ha lehetne a mai irányon változtatni, köszönettel venné.

Miskolczy Barna azt véli, hogy ha a frivol darabot eltiltják, akkor járják be a színházat. A beszélő darabokat kétszer sem nézik meg, míg az énekes darabokat 50-szer is megüzik. Régen is frivol volt minden operette.

Dr. *Hoványi* Géza vétót emel. Lépésről lépésre ki kellene seperni az ilyen szeméttel. Ha így haladunk, nem sokára hol leszünk a fehér színházunkkal.

A műsört tudomásul vették.

Elnök bejelenti, hogy a színigazgató *Bilkei* Irént, *László* Irént és *Sik* Rezsőt szerződtette.

Szeged város felirt a színház részére adott államsegély felemelése iránt. — Pártolólág vették tudomásul az átiratot.

A primadonna kérdés.

Halász Lajos a primadonna kérdésből kifolyólag kérde a színigazgatót, hogy mit tett az énekesnő helyének betöltése iránt s mit szándékozik tenni?

Somogyi Károly részletesen nem nyilatkozhat. Szerződtetés céljából vendégszerepeltet énekesnőket. (Helyeslés.)

Dr. *Döry* Ferencz kifogásolja; hogy kéz-dőket szerződtet *Somogyi*. Itt első rangu társulat kell. A szerződtetés előtt mutassa be *Somogyi*, hogy kit akar szerződtetni.

Dr. *Hoványi* Géza: Határa van a színész-női szécsélynek is. A bizottság ne avatkozzék a dologba.

Dr. *Gyémánt* Jenő nem osztja *Döry* vádját. A színigazgató megtette kötelességét.

Somogyi Károly nem hagyhatja szó nélkül a *Döry* sértő kifejezéseit. Az országban

egyetlen társulatnak sincs annyi oszlopos tagja, mint a nagyváradinak. Ismerteti, hogy *Székely* önként hagyta el a társulatot s minden kísérlet hiába való volt, megmaradt szerződésszegése mellett.

Gerő Armin védi *Székely* Irént, aki szerinte el lett innét üldözve.

Halász Lajos: *Székelyt* nem bántotta senki. A közönség megelégette a szeszélyét, nem kívánja vissza. Hálátlanul járt el a közönséggel szemben. *Somogyi* Károly iránt teljes elismeréssel van.

Végül kimondja a színügyi bizottság, miként elvárja, hogy *Somogyi* gondoskodni fog megfelelő koloratur énekesnőről.

Felemlíti elnök, hogy az türethetlen, hogy a kuplékban egyes polgárokat kigunyoljanak, mint pénteken. Rosszalását fejezi ki e felett s jövőben ennek megakadályozását kéri.

Ezzel véget ért az ülés.

Kőváry Tivadar.

Nagyságos uram!

Ha a jó Isten olyan hosszúra nyújtja a Nagyságod életét, mint amekkorára a helyi sajtó munkásainak az orra megnyúlt amiatt a téveshír miatt, mit mindnyájan leközlöttünk, akkor szilárd alapot fog nyerni az a biztató kiáltás, hogy soh' sem halunk meg.

Pedig az ugy van, hogy hosszú élete lesz annak, kinek halálhírét költik s hosszú orrot kap az aki költötte.

Es itt kérem, hogy igazolásunkat elmondhassam.

Napi munka után késő éjjel egy-egy riporter ül a szerkesztőségekben, honnan néha kávéházba, cukrászdába néz be, kései hírek után vadászva.

Tegnap kemény hirt neszelt. Mindenfelé beszélték, hogy a görög ritusu katolikus káptalannak nagy gyásza van. Sokan látták kitűzve a fekete zászlót egyik kanonoki lakáson, hatalmas gyászpompájú drappirozást a kapun, sőt egyesek határozottan állították, hogy *Darányi* miniszter is kondoleált.

Tanakodás közben kisütötték, hogy a gyászház a nagypréposti lak, de ma: egy miniszter sem kondoleál kisebb esetben.

Riporterünk betelefonirozta lakásunkba a késő éjjeli hirt. Hihetetlenül hangzott s utasítva lett, hogy amennyire éjjel teheti, járjon utána.

Be is járta az összes szerkesztőségeket, kávéházakat, a hirt mindenütt megerősítve hallotta.

Hát így jelent meg a hír.

Es mi volt az alapja?

Hauser Oszkár kapitány apósa *Meiszner* Ernő osztálytanácsos halt meg, ki nejével a *Nyess* kanonok házában lakott a káptalan soron. Ez a kanonoki ház volt boritva fényes gyászpompával és a kapitány urhoz jött a *Darányi* miniszter részvét telegrammja, ki szerfölkött kedvelt és hasznos munkatársát vesztette az elhunyt magas állásu urban.

Ime így eshet hiba mi rajtunk szegény skriblereken, de hála Istennek nem esett Nagyságod drága egészségén.

Bocsássou hát meg egy kis riporternek, ki társaival együtt tévedett.

Aztán, Nagyságos Uram, az se esik meg mindenkivel, hogy jó egészségben olvashassa saját nekrológját, melyekben minden pártállásu lapnál a szeretet, elismerés és tisztelet nyilatkozott meg, mely érzelmeknek fokozott mértékével maradunk

Nagyságodnak

A riporterek.

UJDONSÁGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

A Katholikus Szabad Liceum zárünnepélyének műsorát tegnap állapította meg végleg a rendezőség. Olyan programpontokkal dicsekedhetik ez a műsor, a melyek együttesen méltó befejezése lesznek a Katholikus Szabad Liceum előadási sorozatának. De tartozott is a Katholikus Kör a nagyváradai közönségnek azzal, hogy magas színvonalon álló műsorral zárja le első évét. Az a példátlan lelkesedés, az a soha meg nem csappadó érdeklődés, a melylyel a Szabad Liceum egész működését Nagyvárad közönsége kísérte, kötelességévé tette a körnek, hogy mindíg a lehető legjobb dolgokat produkálja.

A zárünnepélyt szombaton, f. hó 19-én tartja a kör a főgimnázium disztermében. Részt vesz rajta dr. *Hoványi* Gyula jogtanár, a ki a katolikus önkormányzat okairól és céljairól fog előadást tartani. Azt hisszük, erről az országos fontosságú témáról leghivatottabban szólhat dr. *Hoványi*, az autonómia javaslat előadója; s a ki ismeri az ő kellemes előadási modorát, az előre is tudja, hogy az előadás, komoly tárgya daczára, érdekelni fogja az egész közösséget.

Amon Margit, a Szigligeti-színház bájos primadonnája egy eredeti dologgal: énekes szavalattal fog fellépni. Dr. *Krüger* Aladár írt egy komiko-tragikus verses monológot „*A komika tragédiája*” címmel, a melyet *Bátky* Endre, a kitűnő zeneszerző zenésített meg igen bájosan.

A szavalati részeket zene kíséri, mely itt-ott kuplékba, dalokba megy át. *Amon* Margit művészete ezt a számot a műsor egyik legérdekesebb pontjává teszi.

Sas Ede egyik legszebb költeményével lép fel, a melyet a Szigligeti-Színház egyik bájos hölgytagja szaval el. Sikertült megnyernie a rendező bizottságnak Nagyvárad egyik kiváló és legszellemesebb íródjét, özv. dr. *Személy* Kálmánét is, a ki a társadalmi babonákról fog tartani csevegésszerű előadást. Ez a két pontja a műsornak szintén a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

Berekeszti az ünnepélyt *Palotay* László, a kör egyházi elnöke rövid beszéddel, a mely hangulatos befejezése lesz az egész előadási sorozatnak. S hogy a hangulatnak tüze éleszve maradjon a jövő év számára: utolsó pontul *Tutsek* Ferenczné és *Nevorall* István, a két kiváló zongoraművész négy kézre eljátszsa a *Rákóczy* indulót.

Az ünnepélyre jegyek előre válthatók a Tiszántúl szerkesztőségében mindennap este 6 és 7 óra közt. Ülőhely ára 1 korona, állóhely 60 fillér. A jegyek a kiváltás sorrendjében adatnak ki.

Ugyancsak a szerkesztőség elfogad előfizetéseket a Szabad Liceum almanachjára is, mely az összes előadásokat egy kötetben fogja tartalmazni. Ára 2 korona.

A kereskedelmi miniszter üdvözlése.

Az új kereskedelmi miniszter: *Horánszky* Nándor leiratban tudatta Nagyvárad városával, hogy kereskedelmi miniszterré nevezetett ki. Az új minisztert a város nevében *Rimler* Károly polgármester üdvözlötte. A város felirata, amelyet Dr. *Istvánffy* István szerkesztett, a következő:

Nagym. kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

Mai alantírott napon tartott rendes közgyűlésünkben örömmel és tisztelettel fogadtuk Nagyméltóságodnak folyó évi márczius hó 7-én 1674. eln. szám alatt hozzánk intézett azon leiratát, melyben kereskedelemügyi m. kir. miniszterre történt kinevezetését közölni méltóztatott.

Teljes reménnyel és bizalommal tekintünk Nagyméltóságod működése elé. Feljogosít bennünket erre nagyméltóságodnak eddigi hosszas a baza érdekében kifejtett munkálkodása, a multban több alkalommal megnyilatkozott államférfini bölcsessége, erős hazafisága és nemzete iránt érzett szeretete, a szabadelvűség mellett tapasztalt tántoríthatatlan kitarása, melyek egyidejűleg biztosítékot nyújtanak nekünk arra, hogy hazánk szellemi és anyagi haladása Nagyméltóságod szívében fekszik s hogy minden törekvése arra irányul, miszerint a függőben levő s a magyar állam legfontosabb érdekeit képező közgazdasági kérdések olyan megoldást nyerjenek, hogy az a magyar állam fejlődésének, jövő boldogulásának, jólétének és érdekének a legmegfelelőbb legyen.

Jóleső örömmel vettük tudomásul a törvényhatóságoknak — Nagyméltóságod leiratában hangsúlyozott — kezdeményező tevékenységét, mert a törvényhatóságoktól eredő egészséges eszméknek az életbe való átültetése a nemzet javára fog szolgálni.

Mindezekért és mert erős a hitünk, hogy Nagyméltóságod kormányzata alatt közgazdasági életünk és ezzel együtt magyar állami életünk a felvirágzás útján fog haladni.

Őszinte örömmel és lelkesedéssel üdvözljük Nagyméltóságodat, biztosítván egyidejűleg arról, hogy hazánk, magyar nemzetünk javára irányuló működésében kötelességszerűen teljes odaadással támogatni fogjuk.

Kelt Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1902. évi márczius hó 13-án tartott ülésében.

A város közönsége nevében:

Dr. *Istvánffy* István,
aljegyző.

Rimler Károly,
polgármester.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi egyesület. (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Április 13. A közvilágítási bizottság ülése d. e. 10 órakor a városházán.

Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* **Vizsgálat a városház építésénél.** A csütörtöki városi közgyűlésen erős vádat emeltek egyes városatyák, hogy a városház építésénél rossz, nedves téglákat falaznak be s ez által az épület biztonságát veszélyezteti a vállalkozó. Eppen ilyen vádat emeltek az ör-utcai iskola építésére is. A közönség megnyugtatója és a valóság kiderítése céljából *Rimler* Károly polgármester összehívta a helyszínére az építésre felügyelő nagybizottságot. A törvényhatóság összes szakértő tagjai jelen voltak, valamint *Varró* Domokos kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke. Megtekintették az összes falazatokat, amelyek nincsenek elföldelve és szabadon láthatók, valamint a beépítendő téglát, amely első minőségű nagyváradai téglá. Egyhangulag konstatálták, hogy a beépített téglá teljesen jó, mind egyforma a beton alapozásig s úgy a beépített anyag, mint a falazás tekintetében semmi kifogás nem lehet. Az épület szilárdsága biztosítva van. A téglát locsolják, azért nedves, mert ez jobb a

czementbe építendő téglára. Konstatálták továbbá, hogy úgy a szakértőkből álló szűkebb bizottság, mint a felügyelettel megbízott városi építőmester és a vállalkozó pontosan teljesítették kötelességeiket; sőt a vállalkozó még drágább géptéglát is dolgoztat be, amire nincsen kötelezve. A bizottság megtekintette az ör-utcai iskola építését s ott is mindent rendben talált. Így az emelt vád alaptalan volt. A vizsgálatról jegyzőkönyvet vettek fel s a jelentéssel együtt betérjesztik a törvényhatóság elé.

* **Leintette a miniszter a várost.** Nagyvárad városának ez idő szerint több millió korona adóssága van s a most megkezdett városháza építését is csak újabb kölcsönből képes fizetni, mert üres a pénztára. Ezt nem mondhatjuk egészséges állapotnak, sőt nagyon szomorú képet vet Nagyvárad város jövőjére. Pedig még előttünk van a világítás, a csatornázás kérdése, az olasz leányiskola felépítése. Újabb kölcsön felvétele nagy nehézséggel jár, mert már a belügyminiszter is megsokalta az adósság szaporítását. Leiratot intézett a városhoz, a melyben kifejezést ad azon nézetének, hogy *Nagyvárad rohamosan rohan az adósságok tömkelegébe. Inti a várost a további kölcsön felvételektől s egyben kijelenti, hogy újabb kölcsönök felvételét nem engedélyezi.* — Szomorú dolog, hogy minden építkezést csak újabb kölcsönből fedezhetünk, de ha a miniszter ragaszkodik kijelentéséhez, nem létesíthetünk semmit.

* **A hadapród iskola ünnepélye.** A hadapród iskola hazafias ünnepén 9 órakor *Aranyossy* József honvéd lelkész, a hadapród iskola egyházi tanára ünnepi szent misét tartott, melyen az összes tanári kar és növendékek részt vettek, ezt követte a *Palotás* Fausztin renek történelmi esszéje. Az ünnepély után a tanári kar, a katonaságnál már több helyen behozott, humánus és praktikus célú szövetkezet megalakításáról tárgyalt, melynek gyors sikerülése az agilis, fáradhatlan parancsnok buzgalmának lesz újabb értékes gyümölcse. Ez utóbbi határozat igazi méltó emléke lesz a hazafias ünnepélynek. Egy remek beszéd és egy remek tett ez a katonasán rövid kivonata a hadapródiskola hazafias ünnepélyének.

* **Ebzárta.** A rendőrkapitányság a következő hivatalos hirdetményt közli: A olasz városrészen f. év április hó 8-án előfordult ebveszettségi eset folytán az állategészségügyi utasítás 188. § értelmében óvintézkedésképpen elrendelhetik, hogy emített városrészen mártól számított 40 napig valamennyi kutya kötve tartassék és hogy az utcára csakis szájkosárral ellátott és pórázón vezetett kutyák bocsátassanak. Együttal felhívja fentírt rendőrhatalóság az ebtulajdonosokat, hogy kutyáikon netalán észlelt gyanús változásokat azonnal jelentsek be. Az ezen rendelet ellen vétő ebtulajdonosokat ugyan csak fentírt rendőrhatalóság az 1888 évi VII. t.-cz. 154. §-sa alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel bünteti.

* **A vasutasok öröme.** A vasutasoknak is megérkezett a rég várt öröm: az előléptetés. Az igaz, hogy sovány a liszta és csak részben elégítette ki azt a méltó várakozást, amely a vasutasok, az ország e felelősséggel és munkával telerhelt hivatalnok-osztályát eltöltötte. Eddig csak a IV., V. és VI. rangosztályú vasúti tisztviselők előléptetésének jegyzéke jelent meg. A többi három rangosztálybeli kinevezéseket még nem hozta nyilvánosságra a kereskedelmi miniszter. Az előléptetett tisztviselők közül a

jelenleg Nagyváradon állomásozó s az itt ösmertek a következők: a IV. rangfokozat 1-ső osztályába előléptek: **Tanay** Zsigmond ellenőr, **Lukács** Gusztáv ellenőr; — a IV. rangfokozat 2-ik osztályába: **Gilnreiner** Adolf; — az V. rangfokozat 1-ső osztályából a IV. rangfokozat 3. osztályába: **Schvoy** Vilmos, **Biró** Ferencz, **Matos** Géza, **Zonda** Ferencz, **Algai** Ignác, **Singlári** Gyula; — az V. rangfokozat 1-ső osztályába: **Ninger** József, **Pásztor** József; — az V. rangfokozat 2-ik osztályába: **Gajzágó** István; — a IV. rangfokozat 2-ik osztályába: **Tanay** Béla.

* **Adóajstromok közszemlén.** Nagyvárad összes városrészeire és a hegyre vonatkozó, s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével előtett 1902. évi házbéradó és házosztályadó követési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-cz. 18. §-a értelmében f. é. április hó 13—20-ik napjain át nyolcz napi közszemlére a városi adóhivatal az I-ső kerület (Olaszi) a 7-ik, — a II-ik kerület (Ujváros és Külváros) a 2-ik és a III-ik kerület (Váralja, Velence, Csillagvár s és a Hegy) a 4-ik számú szobájában azon figyelemmel kíséretnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, a jeizett lajstromokban terhükre előírt adót ott megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatnak me, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felbontás érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni. Nagyvárad, 1902. évi április hó 2. **Városi adóhivatal.**

* **Talált gyermek.** A folyó hó ötödikén Bedő községben **Kosztá** Péternek a kertajtaja előtt egy 3—4 hónaposnak látszó fiúgyermeket találtak. A csecsemő pólyáján H. F. betűk vannak. A talált gyermeket a nagyváradai lelenzházba hozták be, a hol az igazgatóság fel is vette. A nyomozás megindult a lelkellen anyja kiderítésére.

* **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzán a következő nagyobb nyeremények sorsoltattak ki:

200.000 koronát nyert: 98612.
20 000 koronát nyert: 82276.
10.000 koronát nyertek: 29845 80759.
5000 koronát nyertek: 9103 24720 41866 56554 372777.
2000 koronát nyertek: 5354 13918 19547 21996 22558 29809 29863 30284 32626 33679 34870 37055 47095 52588 54357 55672 57536 59497 68224 74422 76344 78314 84892 89133 93006 95295 96613 96926 99301.
1000 koronát nyertek: 6742 10539 11750 12055 12075 13806 15390 17355 19347 21551 22962 24032 25912 28823 29515 30452 31497 32466 36882 37761 41726 45073 55174 45298 46579 48758 48765 55222 55542 56278 61800 63778 63956 64413 66312 66422 66628 70794 72888 77075 78088 90855 97670.
500 koronát nyertek: 1945 3268 6367 8702 10076 10258 10401 10580 11762 15087 10213 19293 21468 26816 29471 30338 30643 31157 32359 32509 36886 39407 39460 40540 41865 42941 44004 44916 50418 50795 52515 53588 54767 58608 59089 61625 61889 62295 65351 67945 72271 73149 73018 73613 75326 80267 83555 85090 87515 88273 90133 91216 91536 91671 96844 99918.

A fenti kibuzott számok 200 koronát nyertek.

* **Ervesszet.** Az igazságügyi palotától a Gilányi-utcáig vezető uton egy fekete zománcozott női óra, rövid lánccal több aprósággal. A becsületes megtaláló jutalmat kap, ha Mendelényi rendőrfogalmazónál átadja. — Elveszett egy veres szőrözött kis kutya, amely néhai Kempf százados tulajdona volt. Ki hird ad róla, jutalmat kap.

IRODALOM.

Hitelemzési vezérkönyv.

A ft. hitelemző és tek. tanító uraknak szives tudomására hozom, hogy a kath. sajtó osztatlan elismerésével fogadott és ma már 800 példányban közkezen forgó: „**Hitelemzési vezérkönyv a népiskolák hitelemzési számára**” című 2 kötetes, egyházhatalosi jóváhagyással kísért munkám még kapható és pedig 2 külön, díszes kötetbe kötve nálam 14 kor. bolti ár helyett **8 kor. beküldése esetén bérmentes szállítással**; füzve pedig 5 kor. árba a Szent István-társulatnál Budapesten.

Somogy-Szent-Lászlón, 1902. áprili hóban.

Gosztolnyai Jenő,
plebános.

A Magyar Remekírók kiváló díszmű, mely valóságos kincsesháza a magyar muzsa termékeinek, most rendkívüli kedvező feltételek mellett szerezhető meg. Olvasóink részére megkönnyítettük az előfizetést azzal, hogy megrendeléseket elfogadunk s készséggel juttatunk rendeltetési helyére. Az 55 díszes kötet előfizetési ára 220 korona, amelyet havi 3 koronás részletben lehet fizetni. Az első öt kötetet azonnal megkapják az előfizetők. A nagybecsű munkát a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyeimébe. Bővebbet mai számunk hirdetése nyújt.

Örmény anekdoták és egyéb apróságok czimén **Bányai** Elemér egy kb. 300 oldalnyi füzetet adott ki, mely két koronáért a többi közt **Láng** József helybeli könyvkereskedésében is kapható. Átolvastuk és sok általunk ismert örmény anekdotán kívül találtunk benne sok jóízű apróságot, melyek derült perczeket okozhatnak az olvasónak. Hogy azonban a kritikus is szóhoz jusson, találtunk benne sok anekdotát, melyben az élcznek vagy a point-nek még árnyékát se voltunk képesek fölfedezni vagy kiérzezi; találtunk benne néhányat mely kisebb vagy nagyobb vétséget képez a jóízű és illedelem szabályai ellen, melyeket bátran el lehetett volna hagyni, mert szerény véleményünk szerint még az ilyen tárgyánál fogva szerény igényű könyvnek is minden tekintetben irodalmi színvonalon kell állania. A könyvet Todorán Endre nyomdája állította ki, igen csúcsan.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap (d. u.): A kis szökevény.
Hétfő: Szünet.
Kedd: Az Ember tragédiája.

Az ember tragédiája. Egy régi művészember s színigazgató nagy ambíciójával tüzte ki czélul **Somogyi** Károly színigazgató, hogy **Madách** Imre hatalmas remekművét, „Az ember tragédiája”-t olyan megilletően fényes nagyszabásu keretben hozza színre, amilyenben még magyar színpadon színre nem került. Régi, nemes terve ez Somogyi Károlynak s a terv most válik valóra. Holnapután, kedden kerül először színre a darab. Hétfőn este nem lesz előadás a színházban.

A hatalmas díszletek, fölszerelések s gépezetek beállítása annyi munkát és időt igényel, hogy hétfőn csak a jelmezés főpróbát tartják meg a sajtó képviselői, színtügyi bizottsági tagok s meghívott vendégek jelenlétében.

A darabot több estén keresztül fogják előadni s előre láthatólag nagy lesz iránta az érdeklődés, mert csupán látványosságának is páratlan látványosság lesz.

Hétfőn nem lesz előadás. Hétfőn este az „Ember tragédiája”-nak óriási munkát igénylő előkészítése miatt nem lesz a színházban előadás.

Küry Klára Bécsben. Tegnap este mutatkozik be **Küry Klára** a bécsi **Carl-Teaterben** az osztrák császárváros publikumának A zseniális művész **Fejér Jenő** és **Béldy**. Izor nagy sikerű operettjében a **Katalinban** Germainet játsza s a bécsiek olyan nagy várakozással néztek a mai estnek elébe, hogy már a kora délelőtt minden jegyet elkapkodtak.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 193.

Pótbérlet 1.

Ma, vasárnap, 1902. április 13-án

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

A KIS SZÖKEVÉNY.

Operette.

este 7 és fél órakor, rendes helyárrakkal

Az árendás zsidó.

Népszínmű.

S Z E M E L Y E K:

Blum Dávid árendás — — Krasznay Andor
Száli, a felesége — — — Tóvári Anna
Betti, leányuk — — — H. Novák Irén
Idegen nő — — — — László Irén
Vidos, halászgazda — — — Sik Rezső
Sáskáné, javasasszony — — — Benkő Jolán
Rektor — — — — Szarvasi Sándor
Smüle, vőlegény — — — Bérczi Gyula

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. színti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tánklászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-16i 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnapután kedden, április 15-én

Az ember tragédiája.

Színmű.

REGÉNY-CSARNOK.

A vöröshajuak szövetsége.

Irta: Conan Doyle.

11

— Hiszen felülről eléggé meg volnánk védve! — jegyezte meg Holmes, mikor a lámpát magasra tartva körültekintett.

— Alulról nem kevésbé! — válaszolt Merryweather és vasbotjával nagyot ütött a nagy kölapokkal burkolt padozatra. Ejnye mi ez? hisz valósággal kong, mintha alatta üres volna! — kiáltott föl és álmélkodva nézett Holmesra.

— Komolyan figyelmeztetem, — szólit Holmes szigoruan, — hogy valamivel nyugodtabban viselkedjék és ne kopogtasson meg csapkodjon. Már ezzel a lármájával is kockáztatta vállalkozásunk egész sikerét. Ha szabad kérnem, sziveskedjék e ládák valamelyikén helyet foglalni és többet meg sem mocczanni!

Az előkelő ur sértődött ábrázattal fölkapaszkodott az egyik kosár tetejére és többé meg sem mocczant. Holmes pedig letérdelt a földre s a lámpával maga elé világítva nagyítóüvegével kutatni kezdte a kövek közötti hasadékokat. Néhány percz elég volt: Holmes felugrott és zsebre dugta a nagyítóüveget.

— Van még egy jó óránk! — jegyezte meg — mert a gazok alig kezdek meg munkájukat, míg a derék ószeres le nem fekszik, Akkor azonban egy pillanatot sem fognak elvesztegetni, mert melánél korábban kezdik, annál több idejük marad a szökésre.

Hát tudod-e Watson, hol vagyunk? Bizonyára rég kitaláltad: London egyik legnagyobb bankjának pinczéjében, mely a bank City-beli fiók-üzletéhez tartozik. Merryweather ur az igazgatóság elnöke és szívesen elmondja neked, miért érdeklődnek annyira London legvakmerőbb betörői a bank e pinczéje iránt.

— A franciaországi arany miatt, — sutogta Merryweather ur. Több oldalról intétek bennünket, hogy vigyázzunk, mert készül valami a bank ellen.

— Hogy-hogy, fra cziországi arany?

— Néhány hónap előtt okunk volt aranykészletünket megnövelni s azért harmincezer Napoleon-aranyat kértünk kölcsön a francia állambanktól. Valahogy híre terjedt, hogy később nem volt szükségünk a pénzre és hogy még mindig kicsomagolatlanul hever a pinczénkben. A kosárban, melyen ülök, kétezer arany van, melyek mindegyike külön ónpapírba van csomagolva. Aranykészletünk e pillanatban sokkal nagyobb, mint a mennyit rendszerint fióküzletünkben tartani szoktunk s az igazgatóság bizony már is aggodott emiatt.

— Értem az aggodalmakat, — szólt rá Holmes. — De most itt az ideje, hogy csatarendbe álljunk. Azt hiszem, hogy a harc a következő órában fog lejárni. Elsősorban is el kell sötétítenünk az ön lámpáját, Merryweather ur!

— Sötétben fogunk ülni?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A búr háboru vége.

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) Londonból megerősítik, hogy a délafrikai búr vezérek Krüger határozott tiltakozása dacára hajlandók az autonómiát elfogadni s elállnak a feltétlen függetlenség követelésétől. Holnap, vasárnap éjjélkor általános fegyverszünetet proklamálnak. A békekötés híreire a legtöbb angol városban békeünnepet rendeztek.

A forrongó Brüsszel.

Budapest, ápr. 12. (Saját tud. táv.) Brüsszelből érkezett táviratok szerint a permanenciában levő minisztertanács utasította a katonaságot, hogy lőjjen a lázongó tömegre, ha hétfőig a nyugalom helyre nem áll. Az elmúlt éjjel a város több pontján véres összeütközés volt s több száz ember megsebesült. A súlyosan sebesültek között van Delbastier szocialista képviselő és agitátor is.

Eltették az utból.

Budapest, ápril. 12. (Saj. tud. táv.) Szófiából távirati uton jelentik, hogy Sarafov Boris, a macedon komite volt elnöke hirtelen meghalt. Más verzió szerint a rettegett forradalmár merénylet áldozata. Ez utóbbi hír még megerősítésre szorul.

A dél-afrikai háboru.

London, ápr. 12. A hadügyi hivatal közlése szerint az az ezer főnyi csapat, a melyet a főparancsnok tegnap megselemlített, elseje azoknak a csapatoknak, a melyek Dél-Afrikába mennek a téli hadjáratra. A jövő héttől kezdve újabb csapatok mennek Dél-Afrikába és pedig

7000 főnyi gyalogság, 1000 főnyi tüzérség, 7000 yeomanry és 5000 főnyi gyaratati csapat. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Szőlősgazdák figyelmébe! Minden szőlősgazdának feltett kérését képezi a nagy fáradsággal és költséggel ujjá teremtett szőlőtelepe, védekezzék tehát tőle felhetőleg minden ellen, ami annak árthat.

A tavaszi fagy ellen Franciaországban leghatékósanabb *»füsttámasztókkal«* védekeztek.

Ily francia minta szerint készült füsttámasztókat hoz Roseberg Izó ur forgalomba, elyervén ezen füsttámasztókna kizárólagos képviselőt B. har- és Szilágyimegyékre és ilyenmü hirdetésére hívja fel a bogyózségek és szőlősgazdák figyelmét. Próbálkozzunk!!!

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

A »Tiszántúli« vasúti társaság.

Hírtávirat.

Budapest, április 12.

Buza március	8.01
Buza április	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.96
Képoszta	

Értéktávirat

Budapest, április 12.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasút	
Bimamurány	509.50
Magyar arany	472.—
Salgótarján	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos értéktávirat

a budapesti értéktávirat 1902. április 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék	97.55
Magyar vasúti kölcsön aranyban	120.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 27%	100.60
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-84	120.—
Magyar földterheltségkötvény 4%	97.10
Kaimérsi jz megváltási kötvény	100.65
Horváth-szlavonföldterheltségkötvény	96.50
Magyar nyereség-sorsjegykötvény	200.—
Tiszszabályozás sorsjegy-kötvény	103.75
Osztrák járdék papírban	101.40
Osztrák járdék ezüstben	101.25
Osztrák járdék aranyban	121.—

Osztrák korona járdék	9.25
Osztrák államkötvény	152.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	698.50
Osztrák hitelintézet részvény	679.25
Párizsi viza	95.42
20 frankos arany (Napoleon ar.)	17.07
Németbirodalmi márká	117.32
London viza	240.20
20 márkás arany	23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kerestetik

megvétel végett 3-4000 darab

GYÖKERES

zöld szőlőoltvány.

Czím megtudható e lapok kiadóhivatalában.

Zongora,

hegedü

és

énekoktatást

kizárólag a tanítvány lakásán,
kitünő tanmódszer szerint el-
vállal

Várady Aladár zenetanár.

Fekete sas szálloda 28.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, férfi és női fehérneműk és szőnyeg-üzlete.
Nagyvárad, Szent László-tér, kishidő.

A legjobb minőségű **valódi rumburgi**, ugyszintén **valódi Creas, irhoni**,
hollandi és fehérített tiszta vásznak egyedüli állandó nagy raktára.

Valódi SCHROLL-féle CHIFFONOK és mindennemű pamutvásznak legnagyobb választékban.

Mennyasszonyi kelengyék és újszülött fehérneműk
legmegbízhatóbb beszerzési helye.

Férfi és női fehérneműk vállalata mértékszerű elkészítésre teljes felelőség mellett.

Házi készítésű Paplan és Matraczok!

Szőnyegek, szövet- és csipkefüggönyök, ugyszintén butorszövetek, ágy- és asztal-terítők és egyéb lakásberendezési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása!

Szolid szabott árak. Pontos kiszolgálás!

Vendéglő és szállóhelyátvétel.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség és jó-
akaróm szíves tudomására hozni, hogy **Kőfaragó-
utca és Uj-sór sarkán** levő

Farkas László-féle vendéglőt

1902 április hó 1-én átvettem és azt a
vendégszobákkal együtt a mai kor igényeinek
megfelelően újonnan átalakítottam.

Midőn ezt tudomásul bátor vagyok hozni, el-
nem mulaszthatom, hogy a Wöber szálloda éterntér-
nek 7 éven át voltam bérlelője s e hosszú idő alatt
bő alkalmam volt a n. é. közönség irántam tanusított
szíves jóindulatát és pártfogását tapasztalni, melyért
ez uton is forró köszönetet mondok; de e pártfogást
annak tudhatom be, hogy mélyen t. vendégeimnek
jó és izletes ételek, kitűnő italok és pontos kiszolgálás
mellett a legmesszebb menő igényeit is képes voltam
kielégíteni.

Itt egyidejűleg kiemelem, hogy a mennyiben a
multban fő lörekvésem volt t. vendégeim nagyra-
becsült pártfogását kiérdemelni, ugy a jövőben is
minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy jó és
magyaros konyhám, frissen csapolt sör és csak közvetlen
termelőktől vett kitűnő és különböző faju boraim,
mértékelt árak és pontos kiszolgálás mellett a további
pártfogást kiérdemeljem.

**Naponta friss és izletes villás-reg-
geli, ebéd és vacsora** jutányos árban kapható,
ugyszintén **abomensek** is elfogadtatnak mérsék-
elt árak mellett, továbbá **társas-ebédek és vacsorák**
állap szerint vagy megállapított ár mellett.

Szórakozásul egy fedett kitűnő **teke-pálya** áll a
n. é. közönség rendelkezésére.

A további szíves pártfogást a jövőben is kérve,
vagyok

teljes tisztelettel

Kecskeméty István,
vendéglős.

Megóvás végett

a nyári idényre szörme-
árut, valamint szőnyege-
ket, függönyöket, ruha-
neműeket kezesség mel-
lett elvállalok

AUSLÄNDER S.

Telefonszám 344.

Horváth János

szücs-mester.

Üzlethelyiség: Nagyváradi, Olasz, Fő-utca,
Orsolya-zárdával szemben.

Nyári megóvás végett női bunda, városi
kabát, lábzsákot és szóval mindenféle szörme-
árut, szőnyeget és függönyöket stb.

Lakás: **Nagy-Magyar-utca 332.**
szám (saját ház).

Mély tisztelettel

Horváth János,

szücs-mester.

127

Raktárhelyiség biztosítva van tűz ellen

12 ezer koronáig.

Bárány Dezső

utóda

egyedül speciálista

hegedű és vonókészítő

Saját készítményű hegedűim!

Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemű hangszerek nagy raktára

Nagyvárad, Fő-utca és Széchenyi-tér sark

(Rimanóczy-ház.)

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásár-
laskor óvatosak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony”
védjeggyel és a „Richter” czéggeljegyzéssel
fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerész
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

HOFFER BERTALAN

paplan és matrác különlegességek gyártása

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Bazár-épület).

Milyen csalódás

éri azokat, kik mindent hisznek, azt is, hogy a házilag elkészített paplanokat a kereskedők készítik a sa-
ját műhelyükben, pedig az nem igaz, mert csak az én gyári helyiségemben készülnek a valódi, kitűnő

PAPLANOK!

Ez a házilag készült, valódi paplan, a többi csak rossz utáztat, a mit a vevő, sajnos, csak a saját kárán
tud meg, de már későn.

Ruge paplan. 1 frt 60 kr. Kasmier paplan 2 frt 40 kr. Gloria paplan 3 frt 25 kr.
Jobb 1 > 80 > Jobb 3 > 60 > Atlasz v. selyem paplan 6 > — >
Gratióz, kelengye-paplan, atlasz 10 frt. | Valódi gyapjú kasmir 10 frt.

Paplan-átvétel jutányosan elvállaltatik.

Szabóknak különösen ajánlom táblás és méteres vattáimat

Tisztelettel

HOFFER BERTALAN Fő-utca, (Bazár-épület).

89

A legújabb

női felöltők

és remek szép tavaszi ruhakelmék

már megérkeztek

SPITZER TESTVÉREK divatáru-házába,

melyek meglepő olcsó áraik és remek szép minőségükért

általános feltűnést keltenek.

Kivételes olcsóság!

Elegáns legújabb tavaszi ruha — — — 2 forint
Divatos finom fekete ruha — — — 3 forint
Tavaszi legújabb angol ruha — — — 4 forint

Finom Mohair női ruhára 1 frt.	Finom Luster női ruhára 1 frt 20 kr.	Finom camgarn női ruhára 1 frt 50 kr.	Selyem kelme menyasszonynak 75 kr.	Fekete legfinomabb divatkelmek 1 frt 20 kr.
Kitűnő jó kartonok 20 kr.	Finom angol mosó kelmek 35 kr.	Női felöltők		Blous selymek 1 frt 20 kr.
Remek napernyők 2-5 frt.		Remek szép tavaszi kabátok Legfin. tavaszi kabátok (selyem bélés) Elegáns divatos tavaszi gallérok Igen csinos leányka kabátka Legújabb női palétot	5, 6, 8 frt 10, 12, 15 frt 6, 8, 10 frt 5, 6, 7 frt 10, 12, 16 frt	Hölgy- esernyők legújabb 2 frt.
Hölgy vászon női ingekre 6 frt.	Hölgy-siflon női fehérneműre 6 frt.	Szőnyegek 20 krtól 2 frt.	Uri-vászon lábravalóra 8 frt.	Uri-siflon ingekre 9 frt 50 kr.
Magyar vászon lepedőkre 5 frt.	Magyar siflon ágyneműre 7 frt.	Paplanok 1.60 2.50 3 frt.	Matraczok 5, 7 és 10 forint.	Uri-ingek legjobb minőségű 1 frt 60 kr.

Menyasszonyi kelengye

legkedvezőbb bevásárlási
helye. Teljes kelengye már
100 forinttól kezdve a leg-
finomabbig.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtás!

Vászon és fehérműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művészi-
sziesen készített hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán díszes keretért (passe partout) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet**
magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási ösz-
szeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az
ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utcza (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk

ELEK JÓZSEF

női- és férfi divat, vászon- és fehérmű áruháza

Nagyvárad, (Szent László-tér).
(Volt KUNZ-cég helyiségében)

Telefon 429.

Ajánlja dusan berendezett újdonságait női ruha
szövetekben, a legszebb kivitel és legfino-
mabb minőségig. **Lioni selymek**, Chine egy-
színű és fekete színekben. **Ponges** óriási vá-
lasztékban. **Diszek** és teljes kellékek.
Zephyr, Batist mosókelmék, **Nap- és eső-
ernyők** nagy választékban.

OBERLEITNER E. és FIAI

es. és kir. vászon és asztalnemű egyedüli bizományi gyári raktára.

Valódi Rumburgi, Irhoni, és Creász vásznak,
legjobb minőségű Chiffonok

és pamut-vásznak.

Külön gyászruha kelme-osztály teljes kellékekkel.

Mintákat kívánatra azonnal küldök.

CARBOLINEUM

Avenarius szabadalma.

25 év óta jónak bizonyult fakonserváló szer.

Utánzatoktól óvakodjanak.

Carbolineum gyár:

B. Avenarius Amstetten N.-Ö.

Hroda: Bécs, III. 1. Hauptstrasse 18.

Kapható: Andreyi Károly és fiainál Nagyváradon.

Törlesztéses kölcsönt

5%

**Vidéki bérházakra,
földbirtokra**

szerezek minden előleg nélkül még ab-
ban az esetben is, ha magasabb kamatu
kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

TELEPHON.

HERCZEGH GYULA

TELEPHON.

rövidáru és férfi-divat üzlete

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz.

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására juttatni, miszerint a Kunz József és Társa urak üzletének egy részét:

a rövidáru és férfi divat-osztályt

átvettem s azt a legujabb, legjobb és legszebb árukkal újonnan berendeztem és saját bejegyzett cégem alatt tovább vezetem.

Nagy választéku áruim közül a következőket emelem ki. **csipkék, szalagok, himzések, pamutok, bélésárúk és szabó
kellékek** és egyéb rövidáru cikkek. Nagy választék: **nyakkendőkben**, továbbá legyezők, illatszerek a legjobb minőségű és
divatos **férfi ingek, gallérok és kézelők, kézelő-gombok, nyakkendő-tűk** és különféle **férfi divatcikkek** és **női diszkellékek**

Főtörékvésem leendő előzékeny, pontos kiszolgálás,

j u t á n y o s s z a b o t t á r a k

és jó áruk által a n. é közönség szives pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

HERCZEGH GYULA.

Első nagyváradai gyári festékraktár,

Nagyvárad,

Nagy-Teleki-utca 532. szám, saját ház.

A megye legolcsóbb bevásárlási forrása:

1 kg berestyánkő szobapadlólack	— 75
1 kg spirítus	1 —
1 kg amerikai	1 —
1 kg linolium	1 —

5 féle szabadon gyorsan száradó tükörfényvel és tartósságú birak.

Száraz és olajbátort festék-k minden színben. Szobafestő és mázó ecsetek jutányos árban. angol kocsilackok (Noble et Hoare) ugyancsak helyföldi kocsí és butor lakkok nagy raktára.

Festék különlegességekben nagy választék!

Vidéki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen teljesít. Árjegyek kívánatra ingyen.

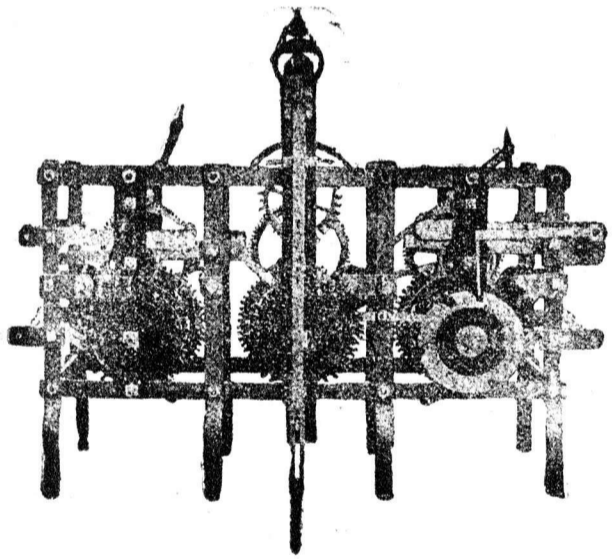
Tisztelettel

Gallovits I.

Ertesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, valamint az egyházi és községi előjáróságok becses tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

Daday József ur lakatos és toronyórák üzletét,

melyben 16 éven keresztül mint művezető voltam alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen, a régi jó hírnévhez méltóan, a régi cég alatt tovább folytatom.

Szíves pártfogásukat és megrendeléseiket, melyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközölök, kérem és örömmel 10 évi jótállást vállalok, vagyok hívó tisztelettel:

Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készítő,
Nagyvárad, Szent János-utca 20 szám.

Telefon-szám 384.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 2000.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 80.000, 70.000, 2 a 60.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 1 a 25.000, 7 a 20.000, 3 a 15.000, 31 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 422 a 2000, 763 a 1000, 1238 a 500, 90 a 300, 31.700 a 200, 3900 a 170, 4900 a 130, 50 a 100, 3900 a 80, 2900 a 40. Összesen

13.160.000 korona, azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
K 1 978	V 1 56151	S 1 86576	H 1 24212	P 1 6536	S 1 38200	H 1 40453	C 1 51617	V 1 80641	K 1 82611	P 1 85540	V 1 83953
S 2 26879	S 2 53703	S 2 17769	S 2 48926	V 2 55302	V 2 57285	S 2 64462	P 2 70532	H 2 84752	S 2 91400	S 2 2887	H 2 10453
C 3 46528	H 3 71717	V 3 98297	S 3 65651	P 3 52507	H 3 86087	S 3 83393	S 3 88677	K 3 17330	C 3 21625	V 3 32701	K 3 37410
P 4 85928	H 4 89053	H 4 85671	S 4 84493	S 4 47437	K 4 86023	S 4 92740	H 4 6303	S 4 38179	P 4 39000	H 4 51630	C 4 53722
S 5 85540	V 5 10153	V 5 83183	S 5 95379	V 5 83785	S 5 17703	S 5 23081	H 5 84500	C 5 56307	S 5 64421	K 5 65900	C 5 79766
V 6 2887	K 6 37410	S 6 99315	S 6 25319	H 6 8451	C 6 38204	S 6 44307	K 6 52501	P 6 81102	V 6 83347	H 6 83602	P 6 84303
H 7 32701	K 7 53722	V 7 19805	V 7 48553	H 7 85353	V 7 58038	V 7 65653	S 7 74399	S 7 85119	H 7 92291	C 7 4046	H 7 10634
K 8 51636	P 8 73766	H 8 38913	H 8 65800	S 8 53079	H 8 83143	H 8 83429	C 8 83709	V 8 17344	K 8 21611	P 8 21611	V 8 34480
S 9 65900	S 9 84303	S 9 60001	C 9 83521	C 9 75916	V 9 86576	K 9 93411	P 9 6556	H 9 35290	S 9 40453	V 9 51647	H 9 55176
C 10 83602	V 10 10634	V 10 83292	S 10 96623	H 10 83338	H 10 17769	S 10 21212	S 10 35302	K 10 57285	C 10 64462	V 10 70532	K 10 80641
P 11 4046	H 11 38117	H 11 91382	C 11 978	H 11 8558	H 11 38297	C 11 48026	H 11 52507	S 11 83087	P 11 83393	H 11 83677	H 11 84752
S 12 34189	K 12 55176	K 12 19824	V 12 26879	V 12 36354	S 12 59571	S 12 65061	H 12 74377	C 12 86023	S 12 92740	K 12 6205	C 12 17330
V 13 51647	S 13 80641	S 13 38953	V 13 51878	H 13 52703	C 13 83183	S 13 83183	K 13 83785	P 13 17703	V 13 23081	H 13 34500	P 13 38179
H 14 70532	C 14 84752	C 14 60043	H 14 79717	P 14 89315	V 14 89315	V 14 95379	H 14 8451	S 14 38204	H 14 44307	C 14 52501	V 14 56307
K 15 83677	P 15 17330	P 15 83261	H 15 83540	S 15 83953	S 15 19805	H 15 23749	S 15 35356	V 15 58038	K 15 65653	P 15 74399	V 15 81102
S 16 6303	V 16 38179	V 16 91400	K 16 2887	C 16 10453	V 16 38913	K 16 48553	P 16 53079	H 16 83143	S 16 83429	H 16 83709	H 16 85119
C 17 34500	V 17 56307	V 17 21625	P 17 32701	P 17 37410	H 17 60001	C 17 65809	V 17 75916	K 17 86576	C 17 93411	V 17 93411	K 17 17344
P 18 52501	H 18 81102	H 18 39000	C 18 51630	S 18 53722	C 18 83202	S 18 83521	V 18 83938	H 18 17769	P 18 24212	H 18 35302	S 18 38200
S 19 74399	K 19 85119	K 19 64421	C 19 65900	V 19 79766	S 19 91382	P 19 96623	H 19 8558	C 19 38297	V 19 48026	K 19 52501	C 19 57285
V 20 83709	S 20 17344	S 20 83347	V 20 83602	H 20 84303	C 20 19821	S 20 978	S 20 36451	P 20 59571	V 20 65664	V 20 74377	P 20 83087
H 21 6556	C 21 38200	C 21 92291	V 21 4046	V 21 10634	P 21 38959	V 21 26879	H 21 53703	S 21 83183	H 21 83493	C 21 83785	S 21 86023
K 22 35302	P 22 57285	P 22 21611	V 22 34189	S 22 38117	S 22 60043	C 22 79617	V 22 80315	K 22 95379	P 22 8351	V 22 17703	H 22 17330
S 23 52507	S 23 83087	S 23 40453	C 23 51647	C 23 55176	V 23 83261	K 23 65828	P 23 83953	H 23 19805	S 23 25319	S 23 35353	K 23 38204
C 24 74377	V 24 86023	V 24 64419	V 24 70532	P 24 80641	H 24 91400	S 24 83540	S 24 10453	K 24 38913	C 24 48553	V 24 53079	K 24 58038
P 25 83785	H 25 17703	H 25 83393	C 25 83677	S 25 84752	C 25 21625	C 25 2887	V 25 37410	S 25 60001	P 25 65809	V 25 53079	S 25 83143
S 26 8451	C 26 38291	C 26 92740	V 26 6303	V 26 17330	S 26 39000	P 26 32701	H 26 53722	C 26 83202	S 26 83521	C 26 83709	C 26 86576
V 27 85353	S 27 58038	S 27 23081	V 27 34500	H 27 38179	C 27 64421	S 27 51630	H 27 53716	P 27 91382	V 27 96623	S 27 8558	P 27 17769
H 28 53079	C 28 38119	C 28 48553	V 28 52501	K 28 53079	V 28 53079	S 28 53079	S 28 53079	V 28 53079	H 28 978	C 28 978	S 28 978
K 29 75916	P 29 65553	H 29 74399	S 29 83143	S 29 83143	S 29 83143	S 29 83143	S 29 83143	S 29 83143	S 29 83143	S 29 83143	S 29 83143
S 30 83828	S 30 83429	K 30 83709	C 30 83709	C 30 83709	C 30 83709	C 30 83709	C 30 83709	C 30 83709	C 30 83709	C 30 83709	C 30 83709
C 31 8558	V 31 93411	V 31 93411	P 31 17344	P 31 17344	P 31 17344	P 31 17344	P 31 17344	P 31 17344	P 31 17344	P 31 17344	P 31 17344

Mikor van születésnapom? Mindenki kísérelje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlókat küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll. Az I. osztályu **eredeti sorsjegyek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) forint —.75 vagyis 1.50 korona egy negyed (1/4) forint 1.50 vagyis 3.— korona egy fél (1/2) — 3.— — 6.— — egy egész (1) — 6.— — 12.— —

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az összegnek postautalványon való előzetes **beküldése** ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjlanul. Megbizásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi április hó 21-ig

közvetlenül hozzánk beküldeni.

FIÓKOK: **TÖRÖK A. és T^{SA}**

V., Váci-körút 4. sz. Muzeum-körút 11. sz. Erzsébet-körút 54. sz. bankháza,

Budapest, VI., Teréz-körút 46 a.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrebecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Ezenal megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályáhozdarab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Azkorona összeg { utánvétel postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző tör- { mellékelve bankjegyekben (bélyegeken) } lendő

Pontos cím:

Fő-üzlet: **HÁASZ MANÓ** női divataruháza, Nagyvárad. Fiók-üzlet: Zöldfa-u. elején. **Amerikai áruház.**

Szíves figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott

tavaszi ujdonságaimra

és tekintettel a mindenki által ismert **óriási forgalomra**, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban** adhatok, mint bárki.

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 ft bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is, saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen, esúpan a papirkeretért s a reá való feszítésért önköltségemet, 1 ft 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy műintézetében sem szerkeszthető be olcsóbban, mint 10 forintért.

Flegman Armin divatterme, N.-Várad, Bémer-tér.

Állandó raktár

legjobb gyártmányu pamut és czernavásznakban.

1 vég finom vászon	— — —	8.50
1 vég kitünő Chiffon	— — —	5.80
1 6 személyes teríték	— — —	1.80
1 vég prima Canavász	— — —	5.80

Női fehérneműk

leggyyszerűbbtől a legdiszesebbig

1 kitünő női ing	— — —	98 kr.
1 szép női nadrág	— — —	75 kr.
1 fehér diszes szoknya	— — —	2.20 kr.

Menyasszonyi kelengye

minden kivitelben

500 forinttól 3000 forintig.

Paplanok és függönyök minden árban és minőségben, ugyszintén mérték után 24 óra alatt.

Férfi fehérneműk

mérték után.

1 kész nagyon jó ing	— — —	1.30
1 kész legjobb ing	— — —	2.10
Batist, Zephir és Tourista ingek leg- olesőbban.		

Legnagyobb raktár

kész női és leányfelöltőkben.

1 Kabát	— — — — —	4.40 kr.
1 Gallér	— — — — —	1.75 kr.
1 Paletot	— — — — —	10. — frt.

Óriási választék

SELYEM BLOUSOKBAN

1 Selyem Blouse	— — —	6.65
-----------------	-------	------

Gyári raktár

N A P E R N Y Ő K B E N .

1 selyem napernyő	— — —	1.65
-------------------	-------	------

Legujabb csipkegallérok.

1 Csipkegallér	— — —	98 kr.
----------------	-------	--------

Különlegességek ruhadiszekben

mindennemű csipkék, selyemszallagok, bársonyszallagok, gombok, gyöngy és paszománydiszek, zsinórdiszek, szabókellékek legjobb minőségben és szolid olesó árban.

Ruhaszövetek,

Tenniskelmék, fekete és krém szövetekben, francziu mosószövetek és Batistokban kizárólagosan csak a legjobb minőségűek és kimondott ujdonságok.

Finom angol szövet

1 ruha 6.50

Közönségesebb szövet

1 ruha 2.25

Fekete ruhakelmék

kezesség mellett.

1 ruhára — — — 4 frt.

Fekete selymek

óriási választékban.

1 ruha — — — 10.50

Blous selymek

gyönyörű mintázattal.

1 blousra — — — 1.95

Szines ruhaselymek

Pongé, Chincis, Lyberti és más minőségekben folytonos ujdonságok.

1 ruhára — — — 15 frt.

Telefon: 67. sz.

KRUGSTEIN I ZIDOR utóda

ROSENBERG IZSÓ NAGYVÁRAD.

Sürgőnyczim:
ROSENBERG IZSÓ

A szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédését legjobban füsttámasztás által lehet elérni. E célra franczia minta után gyártott

f ü s t t á m a s z t ó - a n y a g o t

ajánlok a tisztelt szőlőgazdák szives figyelmébe.

Ezen anyag kis faládákban kerül forgalomba, melyek 10—10 méternyi távolban állítandók fel egymástól; a felállítás iránya a fagyot hozó szél irányától függ, melyet minden vidéken a vinczellér ismer a legjobban.

A kevés petroleummal vagy más könnyen gyúlékony olajjal leöntött anyagfállyal gyujtatik meg, a kioltás pedig egy a fáljánál

Egy darab füsttámasztó anyagnak sulya körülbelül 6 kiló, égési tartama 5 1/2 — 6 óra.

nagyobb deszka segélyével történik olymód, hogy a deszkát a ládára borítják. Az egyszer eloltott anyag más alkalommal újra használható. A szőlőgazdákat füsttámasztó anyaggal való próbátételre felhiva, vagyok

ROSENBERG IZSÓ.

Megrendelések csak április hó 20-áig vétetnek fel.

Ára darabonként 1 korona.

Minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. magas és 40 cm. széles ingyen fénykép!!
Csupán keretért fizetendő 1 forint.

A tavaszi szezon beálltával van szerencsénk raktárunkon levő legujabb saten, selyem, szövet és mosó blousainkat, nyakkendőket, divatos alszoknyákat, nap- és esőernyőket, sétapálcákat, gyermekruhácskákat, férfi, női és gyermek keztyűket és harisnyákat ajánlani, melyek a legjobb minőségben és legolesőbb árban kaphatók. Nagy raktárt tartunk férfi, női és gyermek fehérneműkben, továbbá mindenféle gyermek játékszerekben, gyermekkocsikban és reformszékekben. Szobadiszek, faldiszek, pálmák, továbbá evőeszközök, utazó kosarak és bőröndök igen olesó árban kaphatók.

Különös figyelmébe

ajánljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy minden 5 frtos bevásárlásnál egy 50 cm. hosszú és 40 cm. széles és minden 10 frtos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszú és 55 cm. széles ingyen fényképet adunk, csupán a keretért kell a nagyobb fényképert 1 frt 50 kr., a kisebb fényképnél 1 forintot fizetni. Minden ráfizetés nélkül kap a vevő 5 frtos vásárlás után egy fényképes mellüt, vagy medailont, vagy nyakkendőlt. Megjegyezni kívánjuk, hogy a vevők minden legkisebb bevásárlásról is kapnak szelvényt, mely összegyűjtve 5 vagy 10 forint összegig jogosít fényképre.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Friss és Társa, korona- és fillér-bazár, Fő-utca.

Minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszú és 50 cm. széles ingyen fénykép!!
Csupán keretén fizetendő 1 frt 50 kr.

5 forint bevásárlásnál minden ráfizetés nélkül egy ingyen fényképes mellüt vagy medailon, vagy nyakkendőlt.

5 forintos bevásárlásnál minden ráfizetés nélkül ingyen fényképes mellüt vagy medailon vagy nyakkendőlt.